

**ÁLDOTT
KARÁCSONYT**

T. KÖZÉP- Tisza

**ÉS BOLDOG ÚJ
ÉVET KÍVÁNUNK!**

A KÖZÉP-TISZA-VIDÉKI VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG LAPJA 45. évfolyam 2022. tél

Karácsonyi meglepetés. Az Igazgatási és Jogi (valamint kimondatlanul a társadalmi felelősségvállalásért és közösségépítésért tenni akaró) Osztály munkatársai hamisítatlan karácsonyi hangulattal, lélekmelengető forró teával és kakaóval várták Luca-nap fagyos reggelén a központba érkező kollégákat. A „Mikulás hölgyek” fenyőillatú ünnep közeledtét felidéző és meglepődést kiváltó akcióját a szakszervezet támogatta.

Kiértékelő értekezlet(ek) névadó ünnepséggel

A korábbi évekkel ellentétben egésznapos kiértékelő értekezletet tartott az igazgatóság november 17-én. Délelőtt a nyári vízhiány elleni védekezés volt terítéken, a délután pedig hagyományosan az őszi felülvizsgálatok jegyében telt. A kettő között a Karcagi Gábor Gyakorlópálya névadó ünnepségére került sor, amelyre az egykori főmérnök özvegye és családjának több tagja is eljött.

8. oldal

A TARTALOMBÓL

Víztudomány: a csongrádi

vízlépcső hatása **3-7. oldal**

Kiértékelő **8-11. oldal**

A vízhiány elleni védekezé-
zésről **12-16. oldal**

Projektesemények

17-18. oldal

Karácsonyi ajándék a
halaknak **19. oldal**

Határainkon túl

20. oldal

Hidrometeorológia

21-22. oldal

Tervnyilvántartás **23. oldal**

Babaköszöntő **24. oldal**

Sámántánc **25. oldal**

Szakaszhírek **26-31. oldal**

MHT hírek **32. oldal**

Személyi hírek **33. oldal**

Vezetői köszöntő

A Közép-Tisza az az újság, amelyhez az Igazgatósághoz felvételemet követően már azonnal személyes élmények fűztek. Az első hetekben megtörtént a folyamossá avatásom egy vödör Tisza víz nyakamba öntésével. Az erről készült fotó rögtön a következő szám címdoldalára került. Az azóta eltelt közel 40 év lapszámai hű lenyomata Igazgatóságunk történetének.

Ez az év is gyorsan elrepült, megint itt az év vége. Ha pedig itt van, akkor az ember mérleget von, a terveinkből mi valósult meg. Mivel vagyunk elégedettek és mivel nem? Ennek az évnek a mottója - úgy gondolom - nyugodtan lehet a Tanú című film örökbecsű mondata: "A nemzetközi helyzet fokozódik". Mindezek ellenére sikeres évet tudhatunk magunk mögött, nagyon sok feladatot sikerült megoldanunk, de természetesen a következő évre is maradt bőven teendő.

Ha szűkebb szakterületemet tekintem - a teljesség igénye nélkül - lezárult két olyan nagy projekt, amelyek időtartama, ha az előkészületeket is figyelembe vesszük, meghaladta az egy évtizedet is. Egyik a Tisza Hullámtér projekt, ami Szolnok-Kisköre között árvízvédelmi és hullámtéri fejlesztéseket tartalmazott, a másik pedig VTT hullámtér rendezése a Közép-Tiszán projekt, amely a Szolnok-Csongrád közötti szakaszt öleli fel.

Az egy évvel ezelőtt elkészült, és már üzemszerűen működő Karcagi Gábor „Árvízvédelmi gyakorló pálya” is a jóleső sikert tükrözi felénk, amit igazol az elnyert a Lampl Hugó díj is, illetve a széleskörű érdeklődés, nemzetközi szinten is. Örüljünk a sikereinknek, amelyek erőt adnak a következő évek problémáinak leküzdéséhez.

Ezúton is köszönöm kollégáim egész éves odaadó munkáját és az igazgatóság egységeinek segítő közreműködését.

Mindenkinek kívánok békés, szeretetteljes karácsonyt és sikerekben gazdag boldog új évet!

Csibrán Zoltán osztályvezető

VÍZTUDOMÁNY A tervezett csongrádi duzzasztómű hatása a talajvízszintekre

A csongrádi folyami duzzasztómű számos fejlesztési célt foglal magában, mint például a Közép-Tisza-vidék és a Dél-Alföld öntözési célú vízellátásának biztosítása, a Tiszával összefüggő talajvíz kapcsolati rendszer megtámogatása a talajvízszint egyenletességének javításával, a kapcsolódó holtágak és öntözőrendszerek vízpótlása, az árvízi biztonság növelése, valamint a területfejlesztési lehetőségek növelése. A duzzasztott víztér kialakítása hatással lesz a Tisza folyó mellettes területein a talajvízszintek alakulására.

A talajvíz a felszín alatti legfelső víztartó rétegben található víz, amelyre nagymértékben hatnak a meteorológiai tényezők. Elsődleges forrása a csapadék. A talajvíz szintjét jelentős mértékben befolyásolhatja a párolgás, az evapotranspiráció és a hőmérséklet ingadozása is. Az Alföld nagy részén a talajvíz mélysége átlagosan -3-5 méter a felszíntől számítva. Éves ciklusosság figyelhető meg a talajvízszint változásában, ősztől tavaszig növekedés, tavasztól ősziig csökkenés tapasztalható.

Ugyancsak nagymértékben befolyásolhatja a vízszintet egy közelben lévő folyó vagy öntözőcsatorna. Az Alföldön a leggyakoribb helyzet az, amikor a talajvízszint közvetlenül csatlakozik egy folyó vízgyűjtőjéhez. Ilyenkor két alaphelyzet lehetséges. Az egyik az, amikor a folyó táplálja a talajvizet, vagyis magasabban van a folyó vízszintje, mint a talajvíz. A másik eset ennek pont az ellentéte, a talajvíz táplálja a folyót. Ilyenkor a folyó leszívó, megcsapoló hatása érvényesül. Mindkét eset általában a folyó parti sávjában mutatkozik meg a legerőteljesebben. A talajvíz alakulását más mesterséges folyamatok is befolyásolhatják, mint például egy öntöző csatorna működése.

Az igazgatóság területén található csatornák többségében mesterségesen kialakított vízfolyások, melyek a csapadék elvezetését, vagy vízhiányos időszakban annak pótlását, szétosztását szolgálják. Ezen felül gondoskodnak a belvíz elvezetéséről, tározásáról, visszatartásáról. Öntözési időszakban a csatorna környezetében kisebb-nagyobb mértékű talajvízszint emelkedés tapasztalható, ugyanis ez a „mesterséges beavatkozás” is hatással van a környezetre. Ez a hatás nagymértékben függ az öntözőcsatorna üzemelési rendjétől. Ez a módszer megfelel a célzott felszín alatti vízutánpótlás (MAR-rendszerek) egyik fő típusának is, a felszíni beszivárogtató módszernek.

Az igazgatóság által készített talajvíztérképek és készlet-változás számítás bemutatása

A KÖTIVIZIG-nél alkalmazott térképek készítésekor figyelembe vesszük a Tisza, Zagyva, Hármaskörös, Hortobágy-Berettyó folyókat, a Nagykunsági-főcsatorna mindkét ágát, a Jászsági-főcsatornát, valamint a Tisza-tavat.

Igazgatóságunk domborzatát tekintve változatos. A síksági területek mellett megjelenik Ny-on a dombság, DK-en pedig a süllyedék jelleg is. Mint ismeretes a talajvíz domborzat a felszín alakulását jól követi, mely a térképeken is jól látható.

Általánosságban elmondható, hogy a talajvízszintet tekintve a talajvízállás kisebb késleltetéssel ugyan, de követi a hidrometeorológiai helyzeteket, csapadék eseményeket vagy csapadékszegény időjárás esetén a vízhiány is jól nyomon követhető. A 11 kiemelt csapadékmérő állomás adatai alapján igazgatóságunk területére január 1-től március végéig

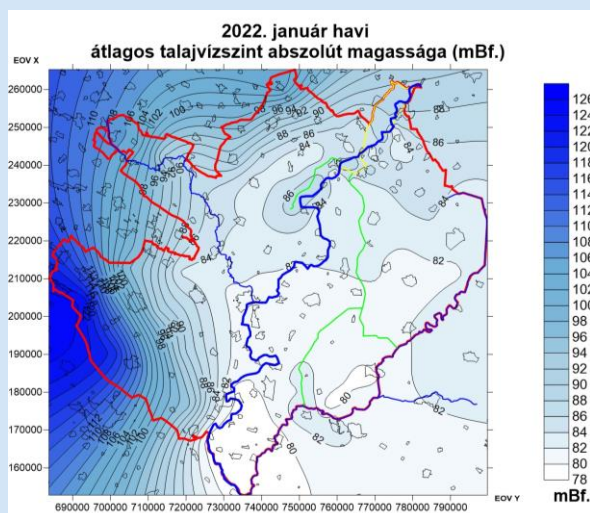
(Folytatás a 4. oldalon)

25,2 mm csapadék hullott, amely a sokéves január-március havi átlagcsapadék (92,2 mm) csupán 27 %-a volt. Az észlelések kezdete, 1963-óta az első három hónapban ennyire kevés csapadék még nem esett. (1992. január-március közötti időszakban szintén nagyon kevés, 28,7 mm csapadék hullott.) Április 30-ig vizsgálva 2022-ben 70,5 mm csapadék esett a sokéves, január - áprilisi havi átlagcsapadéknak (128,6 mm) csupán az 55 %-a. Május végéig 2022-ben 83,5 mm csapadék esett a sokéves, január - május havi átlagcsapadéknak (184,9 mm) a 45 %-a.

Június végéig 108,8 mm csapadék esett a sokéves, január-június havi átlagnak (251,1 mm) a 43 %-a. 1963-tól vizsgálva az első félévben leesett csapadékot 2022. év a 108,8 mm-rel negatív rekordnak felel meg, ezt követi az 1968. év I-VI. hónapban leesett 122,0 mm csapadék.

Július végéig 126,6 mm csapadék esett a sokéves január-július havi átlagnak (310,7 mm) a 41 %-a, eddig 184,1 mm csapadékhiányunk van. Az első hét hónap csapadékát 1963-tól elemezve, 2022. év a 126,6 mm-rel negatív rekordnak felel meg, ezt követi az 1992. év I-VII. hónapban leesett 153,6 mm csapadék.

A talajvízszint idei év áprilisában az átlag 9,9 °C-nak köszönhetően, a minimális párolgás miatt szinte azonnal bejuthatott a felszín alá, főként a beszivárgási területen.

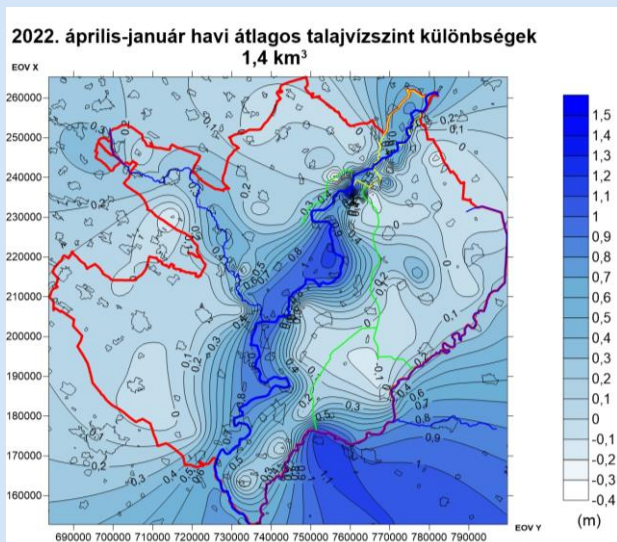
1. térkép

Jól mutatja ezt az is, hogy január és április különbsége, vagyis amennyivel a talajvízkészlet elviekben növekedett – becslés alapján: 4,2 km³, ez a víz és kőzettérfogot összesen, melynek szakirodalmi adatok alapján kb. 1/3 része jelenti csak a valós víztérfogatot. Az így megállapított víztérfogot, amellyel növekedhetett a talajvízkészlet: **1,4 km³**, amely 1 400 000 000 m³-t jelent. Az 1. térképen jól kivehető azok a leáramlási vagy más szóval beszivárgási területek, ahol a csapadék miatt következett be talajvízkészlet-növekedés, ez főleg a Duna-Tisza-közi homokhátság területe, valamint a jászági területeken a hegyláb-előtéri területek. Ugyanakkor kirajzódnak a térképen a felszíni vízfolyásaink, vízfelületeink talajvízkészlet-támogató hatásai, kiemelve ezek közül is a Tiszát, annak is főként a homokhátság és a hegylábi területek felé történő kommunikációját. A térképeken jól látszik, hogy Békésszentandrás Duzzasztómú talajvízszintekre gyakorolt vízszint ingadozás mérséklő hatása.

A hidrogeológiai gyakorlatban általában használt porozitás minősítés a következő:

- $n_0 = 0-5\%$ elhanyagolható,
- $n_0 = 5-10\%$ alacsony,
- $n_0 = 10-15\%$ közepes,
- $n_0 = 15-20\%$ jó,
- $n_0 = 20-25\%$ nagyon jó.

Laza üledékekre jellemző átlag porozitás értékek: kavics 25-40%, homok 25-50%, kőzetliszt 35-50%, agyag 40-70%. Igazgatóságunk területe a talajvíztartó összetétel geológiai felépítését, a kőzetkifejlődést tekintve eléggé heterogénnek mondható, ezért vettük az említett arányszámok átlagát, mely alapján a valós víztérfogot a számított különbség értékek 1/3 része, mely statikus vízkészlet állapotot mutat. Összehasonlítva az országból távozó 6 km³ mennyiségű felszíni vízzel, igen nagy felszín alatti vízkészlettel rendelkezünk, mellyel megfelelően gazdálkodva a jövő nemzedéke sem kellene, hogy hiányt szenvedjen. **(Folytatás az 5. oldalon)**

2. térkép

A dombsági területen jellemző magas vízállások minden térképen jól láthatóak, ez a dombsági, hegylábi területekről utánpótlódó vízmennyiségnek, illetve a magasabb terepmagasságnak tudható be. A legnagyobb vízszint változás a Tisza vonalában tapasztalható (folyó leszívó hatása). A Zagyva igazgatósági területén a folyó leszívó hatása csak csekély mértékű.

A Közép-Tisza vidékét napjainkban is súlyosan érinti a globális klímaváltozás részeként a hosszú nyúló csapadékszegény időszakok következtében kialakult drasztikus vízhiány. Ez a folyamat a jövő nemzedékek számára rendkívüli negatív hatásokkal járhat, amennyiben nem történik valamilyen beavatkozás.

2022. év július 7-én a szolnoki vízmércén megdőlt az eddig valaha mért legkisebb vízszint: -281 cm-t mértek. Ilyen kicsi vízállás következtében a folyó irányába igen nagy mértékű a talajvízből való utánpótlódás. A duzzasztómű létrejöttével a Tisza középső szakaszán megvalósulna egy állandósított vízszinttartással a talajvíz szintjének egyenletessége, előrejelezhetősége és ezzel együtt létrejönne egyfajta talajvíz támogató szerepe a folyónak. Ebben az esetben a folyó táplálná a talajvizet. Az áprilisban lehullott nagyobb mennyiségű csapadék szinte azonnal eltűnt a felszín alá, pótolva ezzel a hiányzó mennyiség egy részét. A hosszú távon magasan tartott vízszint tekintetében azonban meg kell vizsgálni a tervezési fázis során, hogy

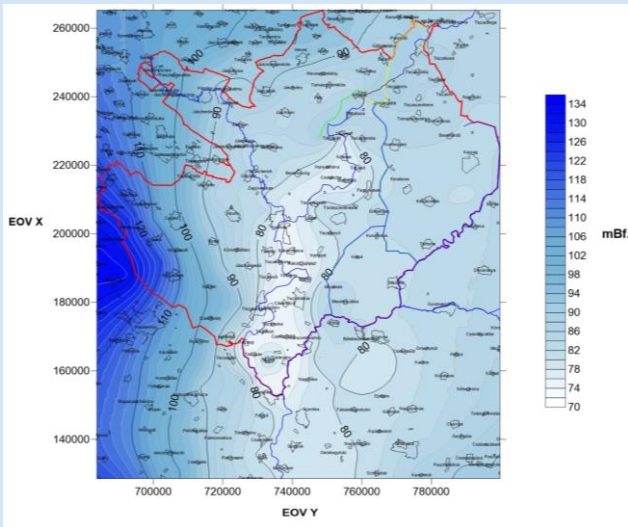
milyen hatással lehet ez a módosítás a folyó mellettes területeire.

Lehetséges talajvízszint változások a Csongrádi vízlépcső megépítése után

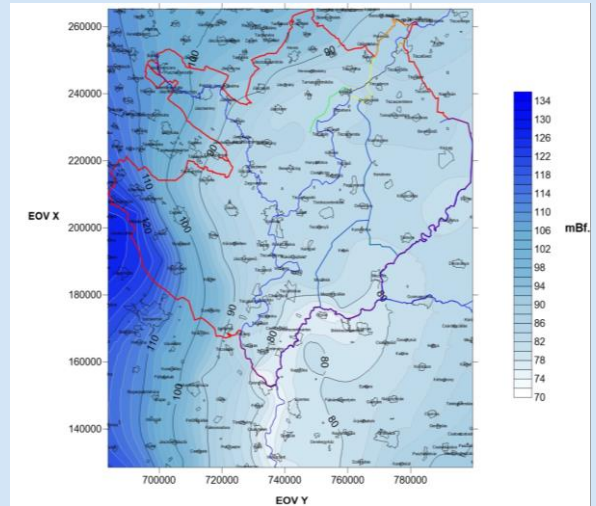
Az ATIVIZIG által megküldött 3 különböző vízlépcső helyszín és duzzasztási vízszintek alapján modelleztük, hogy milyen talajvízszintek várhatók. Majd javaslatot tettünk a talajvízháztartás szempontjából ideális vízlépcső helyszínének. Ehhez 2 különböző időszakot vizsgáltunk. Egy tipikusan kisvizes időszakot, ahol a talajvízszintek és a Tisza vízállása nagyon alacsony volt, illetve egy közepes vízállású időszakot. Kisvizes időszaknak 2015 augusztusára esett a választás, közepes vízállású időszaknak 2016 áprilisára. Azért erre a két időszakra, mert viszonylag közeli időintervallumot ölel át a két markánsan különböző hidrometeorológiai szituáció. Mindkét időszakban megvizsgáltuk, hogy miként alakultak a talajvízszintek a KÖTIVIZIG teljes területén és az ATIVIZIG Csongrádi vízlépcső által érintett hatásterületén. Ehhez felhasználtunk a KÖTIVIZIG és az ATIVIZIG talajvízkútjainak adatait, a folyók vízállás adatait, és a tervezett duzzasztási vízszinteket. Ezúton jegyezzük meg, hogy térképek a jelenleg rendelkezésre álló kb. 110 talajvízkút adatain és a mért-számított vízállások (duzzasztási vízszintek) alapján készültek, ezért a regionális léptékben jól használhatók, azonban a lokális helyzet, valamint mérnöki számításokhoz a talajvízszintek alaposabb feltárása szükséges.

2015. augusztus vízlépcső nélküli állapot és 3 különböző vízlépcső helyszín által befolyásolt talajvízszintek.

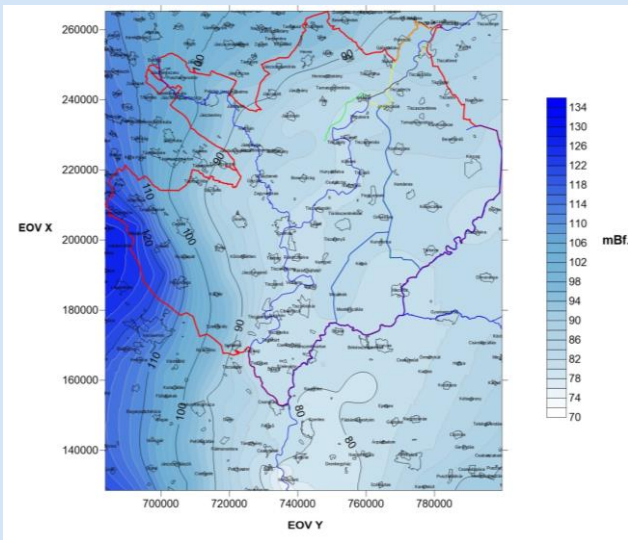
3. térkép: Vízlépcső nélküli (valós) állapot
4. térkép: Vízlépcső a 221 fkm-ben elhelyezve az ATIVIZIG által megküldött maximális duzzasztási szintekkel.
5. térkép: Vízlépcső a 236 fkm-ben elhelyezve az ATIVIZIG által megküldött maximális duzzasztási szintekkel.
6. térkép: Vízlépcső a 254 fkm-ben elhelyezve az ATIVIZIG által megküldött maximális duzzasztási szintekkel.
7. térkép: Különbségtérkép 254 fkm-ben maximális vízszintek és vízlépcső nélküli állapot között

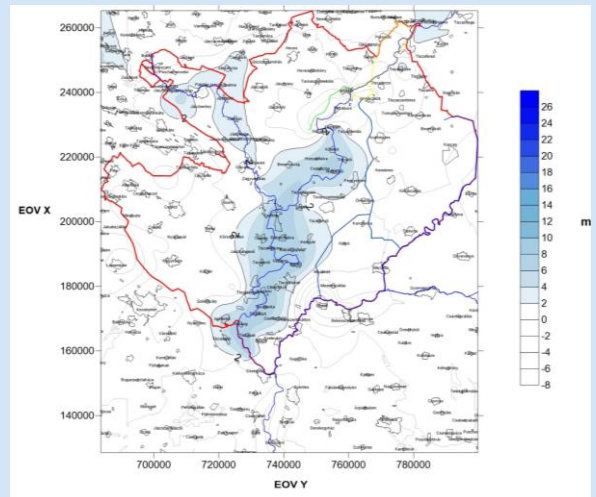
3. térkép (vízlépcső nélkül)

6. térkép: Vízlépcső a 254 fkm-ben

4. térkép Vízlépcső a 221 fkm-ben

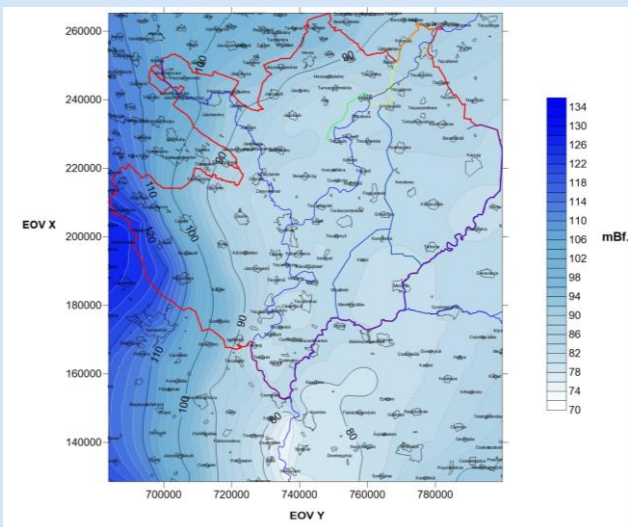
7. térkép: Különbégtérkép 254 fkm-ben

Összegzés

2015 augusztusában egyértelműen látszódtott, hogy a Tisza és mellékfolyói alacsony vízállása leszívó hatással volt a talajvízkészletre kb. 18-20 km hatásterületen belül (3. térkép).

Amennyiben a 221 fkm-ben épülne meg vízlépcső, a duzzasztott víztér hatása jelentősen érződne a Közép-Tisza-vidék talajvízszintjeinél (4. térkép). Ennél a duzzasztott vízszintnél a Tisza nem engedi a talajvízkészlet „leürülését” a leszívó hatás csak kismértékben érződik.

(Folytatás a 7. oldalon)

5. térkép Vízlépcső a 236 fkm-ben

Minél közelebb esik a vízlépcső a KÖTIVIZIG működési területéhez, annál jótékonyabban érvényesül a folyó talajvízszintekre gyakorolt pozitív hatása. (5. és 6. térkép)

Megvizsgáltuk, a talajvízkészlet „visszatartás” szempontjából 254, 236, és 221 fkm-ben elhelyezett vízlépcső által okozott többlet talajvízkészlet, és a vízlépcső nélküli állapot talajvízkészlet különbségét, így megkaptuk a talajvíztöbblettel érintett hatásterületet (7. térkép).

A vízkészlet-növekedés a mindhárom esetben jelentős mértékű, a legnagyobb, 254 fkm-ben megépített vízlépcső esetén $1,067 \text{ km}^3$ ez a víz- és közettérfogat összesen, melynek szakirodalmi adatok alapján kb. 1/3-1/4 része jelenti csak a valós víztérfogatot. Az így megállapított víztérfogat, amellyel növekedett a talajvízkészlet: **$0,266 \text{ km}^3$** , amely 266 000 000 m^3 -t jelent, ez megközelítőleg Hanyi-Tiszasülyi tározó térfogata. A különbségek 221 fkm esetén **$0,21 \text{ km}^3$** , 236 fkm esetén **$0,23 \text{ km}^3$** , tehát talajvíz visszatartás szempontjából nincs számottevő különbség.

Leegyszerűsítve, amennyiben 2015 augusztusában a Csongrádi Vízlépcső létezett volna, úgy $0,266 \text{ km}^3$ többlet talajvízkészlet tározódott volna a földtani közegben a Tisza kb. 20 km-es sávja mentén.

A Csongrádi folyami duzzasztómű megvalósítása a bemutatott adatok alapján a talajvízkészletekre pozitív hatást gyakorolhatna. A talajvízszinteket ábrázoló térképek alapján a folyó 18-20 km-es körzetében mindenképpen pozitív hatás várható az aszályos időszakokat tekintve, azonban Duna-Tisza közti homokhátság problémáját csak részben oldaná meg. Kapcsolódó létesítményként pedig a megfelelő monitoring rendszer kialakítása elengedhetetlen a tervezési folyamat során a duzzasztó mű pontos helyének ismeretében.

Dankó Erika, Mészárosné Bunász Nikoletta

Orvosi szűrővizsgálat

Az idei évben is lehetőséget biztosított a vezetés az önkéntes orvosi szűrővizsgálatra, melyet örömmel fogadtunk. A laborvizsgálatot 435 fő kérte, de idén is voltak páran, akik végül nem éltek a lehetőséggel. Az alap vér- és vizeletvizsgálat mellett idén plusz két vizsgálatot is beiktattunk a dolgozók nagy megelégedettségére. A vérvétel előtti izgalmak most sem maradtak el, főleg mikor megtudták, hogy nem az ismerős arc fogadja majd őket. Az új laboráns hölgyek azonban nagy rutinnal dolgoztak, és mindenkire volt egy-egy jó, biztató szavuk.

A bőrgyógyászati vizsgálaton a doktornő már ismerősként üdvözölte a kollégákat. Itt 330 igénylőből 287 fő vett részt a szűrésen. Sajnos az energiatakarékossági intézkedések miatt kicsit zord körülmények között tudtuk a szűrést lebonyolítani.

Az ultrahang vizsgálatot 400 fő kérte, és úgy tűnik, mindenki élt a lehetőséggel. A dolgozók már elfogadták, hogy nem mindenki lehet a vizsgálaton az első, és türelmesen kivárták, míg rájuk kerül a sor. A vizsgálatot végző orvosok magas szakmai felkészültségükről biztosítottak bennünket.

A nőgyógyászati szűrővizsgálat december elejétől indult, mire minden dolgozónak elkészült a labor és UH szűrése. Ezen eredmények nagyban segítik a doktornő munkáját, mivel az azokon feltárt esetleges rendellenességet további kezelésekkel tudja orvosolni.

Összességében a dolgozók kb. 95%-a élt a szűrővizsgálatok lehetőségével.

Köszönöm a szakaszokon dolgozó munkatársaknak, hogy az ottani szervezést flottul levezényelték. Ezúton is köszönjük a vezetésnek a lehetőséget.

Mindenkinek jó egészséget kívánok!

Tánczosné Miskolczi Pálma

KIÉRTÉKELŐ „A vízhiány nem öntözés felturbózva, hanem védekezés!”

A idei kiértékelő értekezletre egy kicsit másképpen, a korábban megszokottaktól eltérő módon került sor. A helyszínt ugyanis ezúttal az új milléri védelmi központ rendezvényterme biztosította, ahová – a befogadóképesség korlátossága miatt – a megszokottnál valamivel kevesebben kaptak most meghívást. Más volt a lebonyolítás rendje is, hiszen a vízkárelhárítási létesítmények őszi felülvizsgálatának délutáni, szokásos kiértékelése előtt délben egy ünnepségre, délelőtt pedig a vízhiányvédelmi védekezés kiértékelésére is sor került.

A délelőtti előadások sorát prof. Dr. Dobos Endre tanszékvezető nyitotta meg, aki a talajok vízvisszatartási képességeinek változását, degradációját és azok következményeit mutatta be. A felvázolt – korántsem kedvező – kép elgondolkodtató azok számára is akik hazánkban vízgazdálkodással foglalkoznak. Csűrös Krisztián főosztályvezető (OVF) a vízhiány elleni védekezés országos tapasztalatait osztotta meg, nem titkolva el a látványos sikerek mellett nehézségeket sem. Váriné Szöllősi Irén (VO) szakcsoporthoz vezető előadásában az idei év hidrometeorológiai szélsőségeinek ismertetésén túl kitért a vízrajzi mérések és adatok szolgáltatásának, valamint azok felhasználásának és értelmezésének összefüggéseire, de a felhasználók és a méréseket végzők közötti kommunikáció fontosságára is. Ezt követően Virágné Kőházi-Kiss Edit szakcsoporthoz vezető foglalta össze a vízhiány elleni védekezés főbb tevékenységeit, majd Orosz Krisztián mb. szakcsoporthoz vezető helyettes mutatta be előadásában a védekezés előtt, alatt és után végzendő felkészülési, adminisztratív és operatív feladatokat. A következő előadások során a vízhiánykezelő körzetek vezetői – sorrendben Lipták János, Gaál Imre Viktor, Drávucz Tamás, Kelemenné Mészáros Szilvia – ismertették az irányításuk alá tartozó körzetekben végzett munkát, annak sikereit

és nehézségeit, nem felejtve el megköszönni beosztott kollégáik munkáját. A délelőtti program zárásaként Lovas Attila igazgató összegezte és értékelte a 2022. évi vízhiány kárelhárítás tapasztalatait. Elmondta, hogy mások véleménye szerint is sikeres védekezésen vagyunk túl, de a védekezés minden elemében, - a szervezésen, irányításon és végrehajtáson keresztül az adminisztrációig - lehet és kell is fejlődni.

Az ebéd előtti szünetben ünnepségre került sor a korábban Lampl Hugó díjjal kitüntetett árvízvédelmi gyakorló pályán. Lovas Attila köszöntötte a kivitelező Magyar Vakond Kft jelenlévő ügyvezetőjét, Varga Csabát, az ötletadó P. Tóth Tibort, és a névadó egykori főmérnök Karcagi Gábor családjának tagjait, köztük özvegyét, Maricát. Ünnepi beszédében igazgató úr méltatta Karcagi Gábor munkásságát, felemlítve az ez idő alatt elvégzett nagyobb feladatokat, és megemlítve a Milléri Vízügyi Múzeum kialakításában elévülhetetlen érdemeit.

Ezt követően átadta a kivitelező építésvezetőjének, Tóth Pálnak a Lampl Hugó díjat (képünkön), melyet a központi ünnepség alkalmával nem volt lehetősége átvenni, majd pedig annak másolatát a Karcagi család részére.

(Folytatás a 9. oldalon)

A család részéről Karcagi Ildikó rövid beszédében emlékezett meg édesapjáról és köszönte meg az igazgatóság vezetésének azt, hogy a névadásnál gondoltak a néhai főmérnökre. Az ünnepség végén a meghívott vendégek és igazgató úr együtt leplezték le az emlékművön – Karcagi Gábor és a Lampl Hugó díj emlékére – elhelyezett emléktáblákat, majd közösen helyezték el az emlékezés koszorúját.

A délutáni, szokásos – vízkárelhárítási és vízhasznosítási létesítmények őszi felülvizsgálatát – kiértékelő értekezletet igazgató úr nyitotta meg. Ezt követően Dr. Berkó Attila főispán, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal vezetője, a megyei védelmi bizottság elnöke köszöntötte a jelenlévőket. Egyebek mellett köszönetet mondott és egyben gratulált az igazgatóságnak a korábbi és a mostani, vízhiány kárelhárítás során végzett munkájáért. Kiemelte, hogy az előre látható tervezett feladatokon kívül idén is el kellett végezni a nem tervezett, jelen esetben vízhiány kárelhárítási feladatokat is.

A siker zálogaként a felkészültségen kívül az összefogást és az együttműködést nevezte meg. Eredményként említette meg azt a KÖTIVIZIG által készített öntözésfejlesztési programot, melynek „komolyságát” az is mutatja, hogy túljutott a kormány elé terjesztés lépcsőfokán.

A továbbiakban Lovas Attila igazgató – délelőtti előadását folytatva – tovább elemezte a vízhiány kárelhárítás kérdéskörét. Kiemelte, hogy idén a védekezést meghatározó új jogszabályhoz is alkalmazkodni kellett. Hangsúlyozta, hogy a feszített vízgazdálkodási helyzet ellenére még a rendkívüli öntözési vízigényeket is sikerült kielégíteni amellet, hogy a megrendelt vízigények kiszolgálásában is élen járt az igazgatóság. Elmondta, hogy a Tisza-tó által hasznosítható vízkészlet felhasználása nem arányosan történt a TIKEVIR körébe tartozó igazgatóságok területein, ezért ennek rendezésére külön kiértékelést és a vízhiányos időszakra vonatkozó önálló üzemeltetési szabályzat kidolgozását javasolta. Ezt követően válaszolt a részére korábban eljuttatott, kézzel írt értékelésekben felvetett kérdésekre, észrevételekre és javaslatokra. Sok egyéb mellett szó volt az engedélykérelmek és tervek tartalmáról, a körzetvezetők önálló döntéshozatalának, valamint az adatok és információk folyamatos vezetői elemzésének szükségességéről, az MBSZ és a vízrajz szerepéről, a megfelelő védekezési tudat kialakításáról, de a szervezési, nyilvántartási, adminisztrációs és ügyvitellel kapcsolatos kérdésekről is. Kiemelten hangsúlyozta, hogy a vízhiány kárelhárítás esetében ugyanolyan döntéshozatali és végrehajtási hierarchia, valamint szabályok alapján kell dolgozni, mint az ár- vagy belvízvédekezés esetében.

-A vízhiány nem öntözés felturbózva, hanem védekezés! – fogalmazott az igazgató.

(Folytatás a 10. oldalon)

A szervezetnek, a beosztásnak ennek megfelelően, a vízrajznak, a vízrajzi méréseknek pedig úgy kell működnie, mint egy figyelmeztető vészharangnak. A felhasznált költségek becslése és nyilvántartás is eltért az eddigi gyakorlattól, hiszen pl. az előre meghatározott költségkeret túllépése nem volt már megengedett, de a nyilvántartások vezetésére használt táblázatok is menet közben kerültek véglegesítésre.

Az értekezlet további részében a védelemvezető-helyettesek és szakcsoportvezetők rövid előadásokban értékelték a 2022-es évet és adtak keresztmetszetet az őszi szemléken tapasztaltokról. Váriné Szöllősi Irén (VO) az év hidrometeorológiai eseményeiről, szélsőségeiről és a szakbizottsági felülvizsgálatokon tapasztalatról számolt be. Csibrán Zoltán védelemvezető-helyettes (ÁFO) az árvízvédelmi, folyószabályozási művek és nagy műtárgyak védelmi képességét értékelve elmondta, hogy nincs a védképességet közvetlenül veszélyeztető körülmény az igazgatóság területén. Békési István védelemvezető-helyettes (VÖO) a belvízvédelmi és vízpótló művek állapotértékelése során megemlítette, hogy a nehéz pénzügyi helyzet ellenére a művek fenntartottsági szintjében romlás nem tapasztalható, műszaki állapotuk, védképességük megfelelő. Fazekas Helga ügyeletvezető (ÁFO) a védekezési tevékenység során használatos BANYA nyilvántartó programról beszélt, megemlítve azt is, hogy azt tovább kell fejleszteni a vízminőségvédelem és vízhiány kárelhárítás igényeinek is megfelelően. Sólyom Péter ügyeletvezető (VÖO) a védelmi tervek és segédletek, Vass Sándor szakcsoportvezető (TVG Team) pedig a vízminőségi kárelhárítási feladatok aktualitásairól számolt be előadásában.

A szünetet követően „helyzetkép a szakaszmérnök szemüvegén keresztül” címmel a négy illetékes egységvezető (sorrendben Fejes Lőrinc – Kisköre; Harsányi Gábor- Karcag; Tóth Tamás – Mezőtúr; Németh Miklós – Szolnok) tartott tájékoztatást az irányításuk alá tartozó

szakaszmérnökség területén végzett fontosabb munkákról, eseményekről, eredményekről és kihívásokról. Tóth Péter TÁREK vezető (VO) a Tisza-völgyi Árvízvédelmi Elemző Központ feladatainak ismertetésén túl a fejlesztési elképzelésekről, a megtartott és tervezett gyakorlatokról is beszámolt. Farkas Róbert MBSZ vezető szólt az egységük által végzett munkákról, a rendelkezésre álló gépekről és eszközökről, megemlítve köztük az újonnan beszerzett, emelődaruval felszerelt Mercedes és Iveco típusú tehergépjárműveket is. Fejes Tóth Ernő (ÁFO) gépészti vezető az igazgatóság energiagazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok ismertetésén túl a további energiatakarékosági fejlesztések és beruházások szükségességét is hangsúlyozta. Kummer László szakcsoportvezető-helyettes (ÁFO) bemutatta a térképinformációs rendszert érintő legutóbbi fejlesztéseket, melyek között kiemelte a tulajdoni lapokhoz történő hozzáférést, és a folyamatosan végzett csatornafelmérések feldolgozott adatait is. Dr. Teszárné Dr. Nagy Mariann előadásában megemlítette azt is, hogy nyár elején arra számítottak, folyamatosak lesznek vízminőségi problémák és a halpusztulások. Ez azonban szerencsére nem következett be, mivel a sekély vízben a hullámozás fokozottabb hatás érvényesülése és a halak üledékfelkavaró tevékenysége miatt a kisebb besugárzás kisebb alगतömeget, az pedig kisebb hajnali oxigénhiányt és kedvezőbb halélettani körülményeket eredményezett. Bárány Márta humánpolitikai referens a Karcagi Gábor gyakorlópálya ágazati oktatásban betöltött szerepét mutatta be, megemlítve azt is, hogy a vízügyi igazgatóságok kötelező továbbképzésén kívül a pálya lehetőséget biztosít külső szervek védekezési képzéseinek biztosításához is. Elmondta, hogy további (pl vízminőségi kárelhárítási, vízkárelhárítási gépészeti, stb.) képzési modulok kidolgozását és bevezetését is tervezik.

(Folytatás a 11. oldalon)

Az előadásokat követően Horváth Lajos védelemvezető-helyettes tartotta meg szokásos értékelését az igazgatósági intézkedési tervről. Elmondta, hogy összességében pozitív a kép, javult a helyzet az ismert nehézségek ellenére. Egységekre lebontva mutatta be a teljesítési mutatókat. Pozitív fejleményként említette az elhárítható akadályok miatti nem teljesülések javuló arányát, negatív tapasztalatként a viszonylag sok határidő módosítást.

A határidő nyilvántartó rendszerről elmondta, hogy jelentősen megkönnyíti a feladatok teljesítésének nyilvántartását, annak ellenőrzését. Kérte az érintetteket, hogy a feladatok készre jelentésénél a dokumentumokat is minden esetben töltsék fel a rendszerbe. A 2022. évi feladatok közül kiemelte a védekezési segédőri létszám biztosításának vizsgálatát, a töltéstartozékok ütemezett cseréjének végrehajtását, az üzemeltetési engedélyek és szabályzatok készítését, valamint az ingatlanok művelési ág szerinti besorolásának megfelelő hasznosítást.

A véglegesnek még nem tekinthető 2023. évi tervpontok között természetesen vannak előzmény vonatkozású (áthúzódó), az őszi felülvizsgálatokon felmerülő problémákhoz kapcsolódó, valamint új típusú – pl. energia hatékonyság növelő fejlesztési terv készítése, tűzvédelmi és tűzoltási oktatás megszervezése, védelmi gyakorlat megtervezése, vízhiány kárelhárítással kapcsolatos – feladatok egyaránt.

Hozzászólóként Matuska Zoltán ezredes, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság vezetője hozzászólásában a két szervezet jól működő, széles spektrumú kapcsolatát, az árvízvédelmi gyakorlópálya számukra is meghatározó lehetőségét, és a KÖTIVIZIG idején kiemelkedően jó vízhiány kárelhárítási tevékenységét emelte ki. Megemlítette, a vízminőségi kárelhárítási események évről-évre egyre emelkedő számát is, amelyet

véleménye szerint a klímaváltozás és a vízhiány is tovább erősít. Hozzászólása végén saját maga és kollégái nevében is megköszönte a KÖTIVIZIG munkatársainak szakmailag magas szintű, ugyanakkor rugalmas együttműködését.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei közgyűlés elnöke Hubai Imre gondolatait munkatársa Takó Szabolcs osztotta meg a jelenlévőkkel. Megköszönte az igazgatóság vízhiány kárelhárítás során végzett munkáját, megállapítva, hogy ennek során jelentős anyagi kárt sikerült a térségben elkerülni, illetve mérsékelni.

Lovas Attila zárszavában elmondta, hogy a kiértékelő értekezlet is megmutatta, de a külső visszajelzések is azt igazolják: jól végezzük a dolgunkat. A siker idén is velünk volt.

Az igazgató Héja Imre csatornaőrnek - aki 50 év igazgatósági munkaviszony után vonult nyugdíjba - a kiértékelő értekezleten adott át tárgyjutalmat az OVF főigazgatója nevében. Ezt követően közelgő nyugállományba vonulásuk alkalmából, kiemelkedő munkájuk elismeréseként Váriné Szöllősi Irén vízrajzi osztályvezető és Németh Miklós szolnoki szakaszmérnök ugyancsak tárgyjutalmat vehettek át Lovas Attilától. A kiértékelő értekezlet utolsó hivatalos napirendi pontjaként az igazgató személyi változásokat jelentett be. Belső pályázat eredményeként a Vízrajzi Osztály vezetésével 2023 márciusától Tóth Pétert bízta meg, helyettese Vizi Dávid Béla lesz. A Szolnoki Szakaszmérnökség irányítását 2023. január 1-től Horváth Lajosra bízta, a műszaki igazgató-helyettesi pozíciót pedig ugyanezen időponttól Harsányi Gábor fogja betölteni, akinek a helyére a Karcagi Szakaszmérnökség vezetésére Súlyomvári Szilárd fog kinevezést kapni.

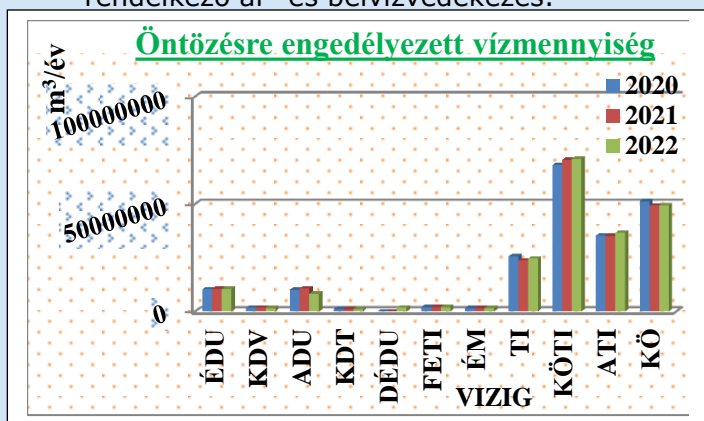
Munkájukhoz sok sikert, szép eredményeket és jó egészséget kívánunk!

Tóth Tamás

AKTUÁLIS A vízhiány elleni védekezésről (adventi hangulatban)

„A bölcsesség kezdete ez: szerezz bölcsességet, és minden keresményedből szerezz értelmet.” (Péld 4,7) Az idézet szerint minden „keresményünk-ből”, azaz munkánkból vonjuk le a tanulságokat, vagyis, ha a tapasztalatokat konstruktív módon tudjuk felhasználni, akkor bölcsen cselekszünk! Ez volt a célja a Milléri Védelmi Központban megtartott kiértékelő értekezletnek is, ahol én is elmondhattam tapasztalataimat, javaslataimat, mintegy átvilágítva a mögöttünk álló időszakot.

Számunkra, akik, a vízhiányok elleni védekezéssel foglalkozunk a legfontosabb a vízkészlet térben és időben történő optimalizálása a rendelkezésünkre álló vízi infrastruktúra leghatékonyabb működtetésével. A mi feladatunk, pontosabban felelőségünk az, hogy – az elsőséget élvező ivóvízellátás biztosításán túl – a növénytermesztés egyik legfontosabb elemét, az öntözővizet a felhasználás helyére eljuttassuk. Az országos adatokat elemezve az öntözésre engedélyezett vízmennyiség tekintetében a legnagyobb igény a KÖTIVIZIG-nél jelentkezik, amelynek ellátása magas szintű felkészültséget igényel különösen olyan évben, mint amilyen a rendkívül vízhiányos 2022 volt. Meghatározó elvárásként jelentkezett a megnövekedett öntözési igények korlátozás nélkül történő kiszolgálása, aminek sikerült megfelelnünk. A célunk azonban az, hogy a vízhiány elleni védekezés is ugyanolyan kiválóan szervezett legyen, mint a több évtizedes múlttal rendelkező ár- és belvízvédekezés.

Visszatekintés – előrelátás

2012-ben az országban az elsőként, a KÖTIVIZIG védelmi szervezetébe integráltan megkezdte munkáját a Vízhiány-kárelhárítási Szakcsoport, így a vízhiány elleni védekezés irányítása átláthatóbbá, végrehajtása hatékonyabbá vált. A feladatokat intézkedési tervben határoztuk meg, az előrejelzésekre és a megelőző intézkedésekre helyezve a hangsúlyt. Az elmúlt tíz évre visszatekintve, munkánkat a vízgazdálkodási és vízhiány elleni védekezési feladatok tudatos kezelése jellemezte, amelynek során az előrelátó és komplex tervezés, az öntözőrendszerek többcélú üzemeltetése, szabályzatainak kidolgozása, a projektek nyújtotta lehetőségek széleskörű felhasználása, megvalósítása, az öntözésfejlesztési stratégia meghatározása fontos szerepet kapott.

Az idei védekezési tapasztalatok

A 2021-ben módosított 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet a vízhiány elleni védekezést az árvíz- és belvíz elleni védekezés szintjére emelte, megteremtve a védekezéssel együtt járó többlet feladatok, a hatékony beavatkozások lehetőségét, ellentételezését.

Márciusban közepes, sőt már erős aszály jelentkezett a HDIs (az aszálymonitoring-szoftver által számított meteorológiai aszályindex) értékek alapján, így jellemzően II. fokú készültséget kellett elrendelni. Ez egyértelműen jelzi, hogy a csapadék elmaradása a talajvíz háztartását is kedvezőtlenül befolyásolta. Április hozott némi enyhülést, de május második harmadától a KÖTIVIZIG mind a négy vízhiánykezelő körzetében a HDIs alapján ismét fokozatba kellett lépni. Június elejétől kezdve **az igazgatóság teljes területét erős, illetve jellemzően rendkívüli aszály sújtotta, ami III. fokú készültséget jelentett.** Fél éven keresztül, 2022.03.03 - 04.14 és 2022.05.09 - 09.23. között védekeztünk.

(Folytatás a 13. oldalon)

A tartósan vízhiányos időszak is kihirdetésre került: 2022.03.21. - 2022.10.31.

A felkészülési időszak intézkedései

Egyik legfontosabb feladat a többlet vízkészletek betározása:

- **A védekezés legmeghatározóbb létesítménye a Kiskörei tározó:** üzemvízszint előállítás, hasznosítható vízkészlete 136 millió m³
- **Vízszétosztó és elosztó csatornahálózat** maximális üzemvízszinten történő tartása, a Jfcs és az NKfcs. I. böge átfolyásos tározóként történő működtetése jelentős többlet vízkészleteket biztosított.
- **A gravitációs vízpótló útvonallal rendelkező holtágak** (pl. Alcsi-, Fegyverneki-, Cibaki-, Kanyari-, Cserőközi Holt-Tisza, Harangzug-, Túrtő-Halásztelki-Harcási Holt-Körös), Kecseri tározó vízszintjét a maximális üzemi vízszinten tudtuk tartani, megőrizve ezzel a jó vízminőséget is. Tiszakécskei Holt-Tisza vízpótlása szivattyús tiszai fővízkivételén keresztül 2022-től biztosítható.
- **A gravitációs vízpótlással nem rendelkező holtágak** (pl. Gyovamamai-, Tiszaugi-, Szajoli Holt-Tisza, zagyvai holtágak) vízszintje a jelentős párolgási és szivárgási veszteségek miatt kritikus tartományba került. Ezek a holtágak jellemzően önkormányzati kezelésben vannak, a vízpótlásuk, vízellátásuk kiépítése nélkül a holtágak elöregedése megállíthatatlan.
- **A belvízcsatornákon vízvisszatartás,** a helyben keletkező vizek megtartása: kiemelten kell kezelni azokat a jelentősebb méretű belvízcsatornákat, amelyek vízkészlete csak a helyben keletkező (csapadék, belvíz, tisztított szennyvíz stb.) vizekből áll, különösen figyelve arra, hogy egy vízbő időszakot követően időben történjenek meg a vízvisszatartáshoz szükséges beavatkozások.

- **A visszatartott vizek a mellettes területek** talajvízkészletét jótékonyan stabilizálják, de üzemeltetésük csak körültekintő, az előrejelzéseket (csapadék) maximálisan figyelembe vevő szemlélettel végezhető, hogy az esetlegesen szükséges előürítéseket időben el lehessen végezni a települések védelme érdekében. Az így visszatartott vízkészletek, ameddig a vízminőségük lehetővé teszi öntözési, ökológiai, állattartási célokat is szolgálnak, de többlet fenntartási és üzemeltetési kiadásokat is jelentenek.

A térségi vízszétosztás tapasztalatai

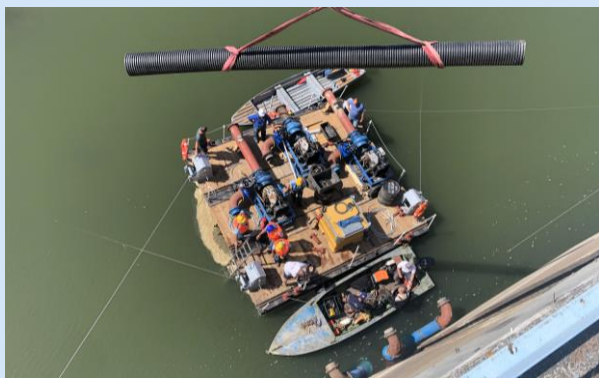
A rendkívüli hidrometeorológiai helyzet, az aszály miatt megnövekedett vízfelhasználás, illetve a jelentős párolgás következtében folyók és állóvizek vízhozama és vízszintje - bizonyos időszakokban - folyamatosan csökkent vagy hiányos állapotúvá vált. Ezzel szemben a mezőgazdasági és további szereplők részéről megnövekedett öntözési és egyéb vízigények jelentkeztek.

A vízhiány kezelésének kezdete egészen az 1863-as katasztrófális aszályig vezethető vissza. **A 2022. évi helyzet az 1863. évihez hasonlítható,** azzal a különbséggel, hogy ma már - ha nem is teljes körűen, de kiépültek a térségi vízkészlet-gazdálkodási nagylétesítmények. Az 1928. évi Öntözési törvény eredményeként a Hármas-Körösre és a Tiszára megépült vízlépcsők révén jött létre Európa egyik legnagyobb együttműködő vízkészlet-gazdálkodási rendszere a TIKEVIR. 1992., 2012., 2015., 2017. években volt már arra példa, hogy a Kiskörei-tározó vízkészletét, illetve a vízszintjét csökkenteni kellett, akár 50 napon keresztül, de eddig ez mindig augusztus elején kezdődött. Az idei évben viszont már június 1-től szükségessé vált a tározó vízkészletének felhasználása. **(Folytatás a 14. oldalon)**

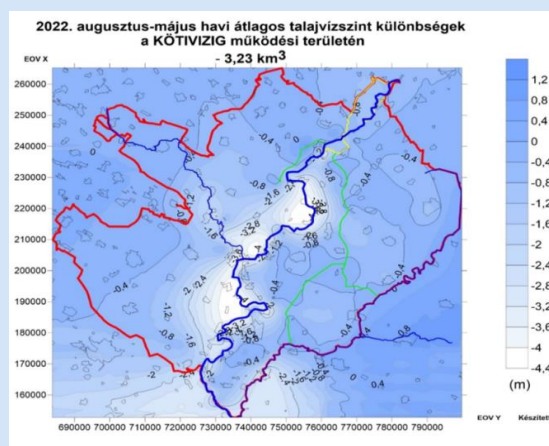
A Kiskörei tározó:

- vízszintje, normál esetben 735 cm (+-5 cm), de az idei védekezés során
- 654 cm-re csökkent (2022.08.21.), a vízszint csökkenés: 2-4 cm/nap;
- mesterséges felszíngörbe jött létre Kisköre-Tiszaug között;
- rekord új kisvíz született, de a szolnoki ivóvízellátás biztosított volt, a Tiszán Kisköre alvízen 63-65 m³/sec vízleadás mellett;
- június 1-től, 106 napig, közel 90 cm-t csökkent a tó vízszintje, 100 millió m³-t használtak fel;
- szeptember 14-re sikerült elérni a tó normál nyári vízszintjét.

A várható negatív tározói vízmérleg esetén, amikor az érkező vízhozamokhoz képest több vízmennyiséget kell biztosítani, időben meghozott, hatékony vezetői intézkedések szükségesek a tározói vízkészlet kímélése, a vízszintcsökkenés ütemének lassítása érdekében. Ehhez elengedhetetlen az árvízvédekezéshez hasonló, időben történő riasztás, megbízható előrejelzés! A Tiszatóval szemben napjainkra megfogalmazott elvárások, a többcélú üzemeltetés igen összetett, és az igények tekintetében ellentétes feltételek optimalizálását kell ellátni. Az intézkedések célja a jogszabályokban előírt fontossági sorrend szerint a vízigények kielégítése, továbbá mezőgazdasági vízhasználatok korlátozásának elkerülése! A Tisza-tó vízkészletének megőrzése érdekében a leghatékonyabb beavatkozás Kisköre alvízszint minél hamarabb történő csökkentése, illetve a lehető legalacsonyabb szinten történő tartása, a Szolnoki Felszíni Vízkivételi mű biztonságos ellátása mellett, amelyhez provizóriumot építettünk ki.

Azonban a Tiszában tartott LKV közeli vízszintek talajvíz-leszívó hatása a talajban tározott vízkészletet nagymértékben csökkenti, továbbá a tiszai szivattyús fővízkivételek üzemeltetésére is kedvezőtlenül hat. **Májustól augusztusig több mint 3 km³ víz tűnt el - a legnagyobb tározó térfogatot jelentő talajból - a Tisza mentén**, mely arra vezethető vissza, hogy a jelentős vízgazdálkodási létesítmények teljes körűen nem épültek ki.

A TIKEVIR-ben történő beavatkozásokat az érintett VIZIG-ek közötti előzetes egyeztetések szerint, az OMIT döntése alapján lehet végrehajtani, a Védelmi Bizottságok egyidejű tájékoztatása mellett. A Védelmi Törzs működése alatt az érintett vízügyi igazgatóságok felterjesztései alapján hozta meg döntéseit. Jelentősebb csapadékok a vízgyűjtő területeken elmaradtak, ezért a rendelkezésre álló vízkészlet felhasználása csak szabályozott módon történhetett, egységes eljárásrend bevezetésével. Ennek meghatározására, bevezetésére két egyeztető fórum szolgált. (Szolnok - 2022.07.22., Kisköre - 2022.07.26.) A vízkészlet felhasználás optimalizálása és a megnövekedett egyidejű vízigények korlátozásmentes kiszolgálása érdekében **egyidejűségi menetrend bevezetése** vált szükségessé. Az együttműködés megteremtéséhez az OMIT arra kérte az érintett megyei védelmi bizottságokat és a hatóságokat, hogy segítsék a vízügyi igazgatóságok munkáját.

(Folytatás a 15. oldalon)

A menetrend alkalmazása lehetővé tette, hogy az igényelt mezőgazdasági vízigények korlátozás nélkül kielégíthetők legyenek, és az egyidejűleg jelentkező maximális vízelvezetések helyett, rendszer szinten kiegyenlített vízterhelés érje a vízszétosztó hálózatot, és annak legmeghatározóbb elemét a Tisza tavat. A menetrend összeállítása az érintett vízhasználókkal szoros együttműködésben történt, az ütemezett felhasználások ellenőrzése mellett.

A KÖTIVIZIG rendelkezik a TIKEVIR optimalizálására (korlátozására) vonatkozó intézkedési tervvel, ami a Körös-völgyi vízátervezések ütemezett (I, II, III/1, III/2 ütem) csökkentésének alapjául szolgált. **A Körös-völgyi vízátervezést folyamatosan fenn tartottuk**, a legkisebb értéke 1,5 m³/sec volt.

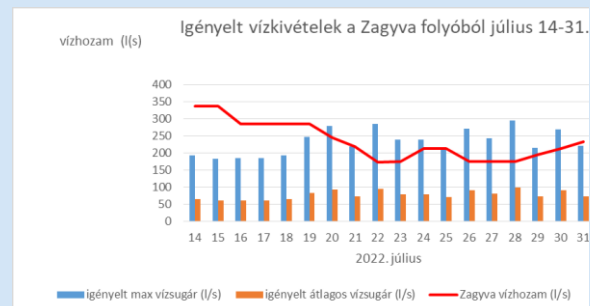
A **TIKEVIR üzemirányító program** ismételt üzembe helyezése nagymértékben segítené a védekezésben résztvevő igazgatóságok együttműködését, teljes átláthatóságot biztosítva a rendszeren jóváhagyott, illetve elvégzett beavatkozásokról, a vízkészletek változásáról. A térségi vízszétosztási szemlélet kialakítása azt igényli, hogy az igazgatóságok közötti egyeztetések során legyen visszacsatolás akkor, ha valahol konszolidálódik, ill. javul helyzet és a térségi átvezetésről le tudnak mondani, segítve ezzel a Tisza-tó vízkészletének visszapótlódását.

A Jászsági-főcsatorna (Jfcs.) előző években megvalósult rekonstrukciója lehetővé tette többlet vízkészletek betározását, így 2022.08.11-15. között, a Jfcs. beeresztő műtárgy zárt állapota mellett a saját többlet vízkészletéből biztosította a teljes öntözőrendszer ellátását és a Milléri vízátervezést. Az átfolyásos üzemmód célja dinamikusan megújuló többlet vízkészlet biztosítása, mely alapvetően a tavaszi vízbő időszakból tartalékolja az adott vízmennyiséget. Ez a víz visszatartásnak olyan módszere, mely ugyanakkor a felhasználás kezdetéig folyamatosan megújul.

Az Nkfcs., Nkfcs. Kelet-ág, Nk.III-2. ffcs. átfolyásos tározóvá fejlesztése a Nagykunsági öntözőrendszer üzembiztonságát tovább növelné, megteremtve a meglévő mezőgazdasági vízigényeken túl a fejlesztési igények biztosításának feltételeit is, valamint javítaná a Körös-völgyi vízátervezés (TIKEVIR) műszaki feltételeit is.) Legalább vizsgálat szintjén érdemes lenne foglalkozni további jelen-tős tározó térfogat növelési lehetőségekkel is.

A Zagyva vízhiányos állapotának kezeléséhez készült a KÖTIVIZIG megalapozó tanulmánya a Zagyva folyó ökológiai vízhozamának megállapításához, mely alapján a JNSz Megyei Kormányhivatal 2018-ban határozatot hozott a Zagyva folyó ökológiai vízszintjének meghatározásáról. A mederben hagyandó minimális ökológiai vízszint 0,4 m³/s, amely alatt teljes vízkorlátozás elrendelése szükséges.

A Zagyvára települt vízhasználatok főmű nélküli engedéllyel rendelkeznek, a közvetlen kapcsolat érdekében a szakaszmérnökség az érintett vízhasználókkal vízkészlet-használati szerződést kötött. A JNSz Megyei Agrárkamarával és a Zagyván érintett gazdálkodókkal két alkalommal konzultációra került sor, amelyen a KÖTIVIZIG ismertette és elfogadtatta az egyidejűségi menetrend alkalmazását. Ennek bevezetésére a Zagyva folyót érő egyenletes vízterhelés és az öntözési igények kiszolgálása érdekében került sor, így az egyidejűleg jelentkező vízigényeket harmadolni lehetett. A Zagyva vízpótló útvonalainak lehetőség szerinti kiépítése jelenthet majd enyhülést a térségben.

Öntözés, területhasználat

A 2022. évi főműves öntözési vízhasználatok, a rendkívüli vízigényekkel együtt az – előző, ugyancsak aszályos – 2021. évhez képest júniusban 149 %-ra, júliusban 213 %-ra emelkedtek. A halastavi vízfelhasználások a jelentős párolgási veszteségek miatt szintén növekedtek, júliusban 14%-kal. A rizstelepi vízfelhasználások viszont elmaradtak az előző évhez képest. A vízfelhasználás csökkenésének egyik oka, hogy a vetőmagot nem tudták a gazdák beszerezni. **Vízfelhasználás változása az előző évhez képest:**

- Öntözés: június: 149 %, július: 213 %
- Rizs: június: 74 %, július: 79 %
- Halastó: június: 99 % július: 114 %

Térségi vízátervezés

	Szántó cm ³	Rizs cm ³	Halastó, tó, tározó cm ³	Akasi-Hok- Tisza cm ³	Hortobágy- Bertény cm ³	Hármas-Körös cm ³	Milér vízmennyiség javításra cm ³	Egyéb (pl. csat.tóhész) cm ³	Párolgás, beszűrgés cm ³	Más rendszerből árvett (belső becsülés) cm ³	Főművekre vázmenyiség c
március	1 173	0	9 064	0	1 182	85	6 630	5 944	5 752	0	29 830
április	412	272	6 355	0	28 298	2 064	756	1 343	10 732	0	50 232
május	6 544	4 623	4 494	259	33 108	3 137	3 246	3 102	19 879	0	78 392
június	13 369	4 712	5 186	272	36 034	4 535	3 186	9 144	10 679	0	87 117
július	18 672	5 018	4 854	402	30 923	4 194	3 186	7 091	16 663	0	91 013
augusztus	9 392	2 962	3 221	0	14 667	1 847	1 800	802	13 707	0	48 398
szeptember	1 255	239	535	0	10 765	1 828	1 700	-81	4 099	0	20 340
október	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
november	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	50 817	17 826	33 709	933	154 987	17 690	20 504	27 345	81 511	0	405 322

A rendkívüli öntözési igények iránti igény ugrásszerűen megnőtt

év	db	Terület (ha)	Kivehető vízmennyiség (max. 1200 em ³ /ha)	Ügyfél által kért vízmennyiség (em ³)	Vagyonkezelői kiadás (nap)
2019.	1	9	10,8	5,0	13
2020.	38	653,42	784,1	392,0	3
2021.	9	176,26	211,5	102,6	3
2022.09.	167	3192,11	3830,53	2250,54	3

A vízszétosztó és elosztó csatornahálózat műszaki állapota ilyen rendkívüli mértékű igénybevételnek kizárólag úgy tudott megfelelni, hogy a vízhiány-kárelhárítási védekezéshez pluszforrások álltak rendelkezésre, amelynek felhasználásával a legszükségesebb többlet műszaki beavatkozásokat el lehetett végezni. (pl. vízfolyási akadályok eltávolítása, vízvesztések csökkentése stb.)

Az illegális vízkivételek felszámolására ellenőrzések történtek. Fő szempont volt, hogy azokat kell előnyben részesíteni, akik jogkövetőek voltak!

(Az öntözéshez üzemeltetési engedéllyel, ill. a rendkívüli öntözéshez vagyongazdálkodói hozzájárulással rendelkezők!) A Katasztrófavédelmi Igazgatóság szorosán együttműködött a KÖTIVIZIG-gel az engedély nélküli vízhasználatok felderítésében. (Pl. Zagyván)

Advent jegyében

Küzdelmes, fárasztó év van mögöttünk. Napról-napra feladatok, határidők szorongatnak bennünket. Felgyorsult minden, hatalmas a tempó, mégsem tisztul ki egykönnyen a kép, ellenben könnyen felőrölhet bennünket a rohanás. Ma talán még aktuálisabbak az orosz költő sorai:

*Rohanás e kornak átka
az ember törli homlokát,
majd időzavart konstatálva
mint báb, rohan tovább, tovább.*

(Jevgenij Jevtusenko: Rohanás e kornak átka)

„Élünk tehát az idő bábjaként, és nem marad időnk egy csomó olyan dologra, amely szükséges lenne az egészséges és kiegyensúlyozott élethez. Nem marad időnk a tartalmas kapcsolatokra, legfeljebb arra, hogy futtában lájkoljuk egy ismerősünk bejegyzését. Nem marad időnk jóízű beszélgetésekre, legfeljebb arra, hogy megkérdezzük egymást: „hogyan vagy”, hogy már valami egészen máson járjon az eszünk. Nem marad időnk... mennyi mindenre nem marad időnk. Nem marad időnk a lelkünkre, mert azt is gondozni, ápolni kellene, akárcsak egy szép és nemes növényt. ...„Mindennek megszabott ideje van, megvan az ideje minden dolognak az ég alatt.” (Préd. 3,1) ... Ideje van a munkának, ideje van a rohanásnak, de ideje kell legyen annak is, hogy az ember egy-egy megszabott időre mindebből tudatosan kiszakadjon! Másként nem megy, meg kell tudunk harcolni ezt, ...” (Szabó J. Róbert: Az idő rabságában)

Teljes szívemből kívánom, hogy – a költő, Jevtusenko kérésének engedve - legalább most, a közelgő ünnepen mindannyian gondoljunk át „a megállás ígértét”!

Virágné Kőházi-Kiss Edit

PROJEKT Sínen van az „áginfra” fejlesztés

A vízügyi infrastruktúra fejlesztését szolgáló, 5,6 milliárd forintos OVF-KÖVIZIG-KÖTIVIZIG projekt nyitórendezvényét rendezték meg december 9-én a szolnoki Milléren, igazgatóságunk új védelmi központjában.

Az eseményen dr. Kállai Mária országgyűlési képviselő köszöntőjében átfogó képet adott a közelmúltban befejezett és most induló vízügyi fejlesztésekről.

Hangsúlyozta, hogy jó kezekben vannak az árvízvédelmi, illetve a vízpótló rendszerek, bebizonyosodott ez már az ezredfordulón térségünket érintő árvizek időszakában, valamint az idej, rekordokat döntögető aszályos nyár folyamán is.

- Ha megnézzük az utóbbi 50 év első felét és második felét, akkor a mértékadó árvízszintek megdőlése nagyságrendekkel nagyobb számban fordult elő az utolsó 25 évben, de ha megnézzük a másik végletet, az aszályosságot, ugyanezt a trendet látjuk. Az aszályszint idén megdöntötte a rekordot, amelyet 1931 óta mérünk, tehát a vízhiány oldalán is rekordok dőlnek meg – kezdte beszédét Láng István. Az OVF főigazgatója a KSH becslésre hivatkozva elmondta: 1300-1600 milliárd forintos kiesést jelentett az idej aszálykár a nemzetgazdaságnak. Összehasonlításként az 1935-ös aszály a mai árfolyamon 2500 milliárd forint kárt okozott, és utána indult el az öntözésfejlesztés az Alföldön is. Az öntözés mélyponton volt az elmúlt 20 évben, de mégiscsak el tudtuk juttatni olyan helyekre a vizet, ahová 1935-ben nem volt lehetőség.

Ennek köszönhető, hogy bár nagyobb volt az aszály 2022-ben, mint 1935-ben, mégis a kár ugyanazon értéken véve csaknem a fele volt – emelte ki a főigazgató, aki szerint átlagosan 400 milliárd forintra tehető az éves aszálykár, míg a nagy árvizek okozta kár közel 50 milliárd forintra, a belvízkár pedig körülbelül 20-30 milliárd forintra becsülhető.

Úgy vélte, annak ellenére, hogy alapvetően sikerült kielégíteni a vízigényeket, az öntözés még nem fejlett annyira, hogy kompenzálni tudja az ilyen mértékű aszályt, így egy párhuzamos fejlődés vár ránk, hogy leküzdhessük a vízhiány akadályát. Kiemelte, hogy az említett problémákat nem lehet a folyószabályozás számlájára írni.

- Ezek globális jelenségek, melyekre Magyarországnak viszonylag kicsi behatása van. Kénytelenek vagyunk elviselni a szélsőséges árvíz és aszály okozta nehézségeket, és igyekeznünk kell alkalmazkodnunk hozzájuk, ki kell tolnunk nekünk is a határainkat. Ez a fejlesztés lehetővé teszi számunkra, hogy kitoljuk a szervezet rugalmasságát és védekezési képességét, valamint a vízkormányzást kiszélesítsük. Ez a projekt főleg a vízpótlást fogja érinteni, illetve azoknak a védelmi eszközöknek a szállítását, raktározását, elérhetőségét, amely ezt a szervezetet, magát a szolnoki vízügyet is sokkal rugalmasabbá teszi akár a vízpótlásban, akár a védekezésben – hangsúlyozta a főigazgató.

Lovas Attila igazgató arról szólt, hogy ez egy olyan beruházás, melyet talán jobban magunkénak érezhetünk, hiszen szinte a teljes előkészítést igazgatóságunk végezte el, valamint a rendszer egyik legfontosabb, ha nem a legfontosabb eleméről, az ember-ről szól több projektem is. A fejlesztésben a Hortobágy-Berettyó térsége kapja a legnagyobb hangsúlyt. Emellett a védekezés idején veszélyeztetettebb töltésszakaszokba nyúlgátat építünk be, valamint a korona burkolatot is kap. Ezzel elkerülhetjük a rossz időjárási viszonyok között, gyorsan és drága építéssel járó nehézségeket védekezés idején, továbbá a töltéskorona burkolat még kerékpározásra is alkalmas. Ez a fejlesztés így már lehetővé teszi, hogy Tószegtől egészen Tiszafüredig eljuthasson az ember egy kerékpárral is. Ezen kívül raktárak épülnek jellemzően szivattyúknak. - Így sokkal rugalmasabban fogunk tudni beavatkozni a jövőben, ráadásul egy magasabb szintre emelt infrastrukturális háttérrel – húzta alá az igazgató. Hozzátette: a védekezés során megnövekszik a létszám, hiszen még Győrből is jönnek gépészek segíteni, akiknek az elszállásolásában fog könnyebbéget nyújtani két projektem: a Tiszaligeti Védelmi Központ, valamint az Apavári Védelmi Központ. Ez a projekt sok elemet tartalmaz, és igen komoly koordinációs feladatokat igényel, de végeredményében nagyban hozzájárul, hogy rugalmasabbak legyenek szervezetünk részéről a védekezés során igényelt beavatkozások – mondta végezetül a KÖTIVIZIG első embere.

Megyes Gabriella – Laczi Zoltán

THU Konferencia a hullámtéri beavatkozásokról

A Kisköre és Szolnok közötti, befejezés előtt álló tiszai hullámtéri projekt keretében november 23-án árvízvédelmi konferenciát rendezett Kiskörén igazgatóságunk. Az eseményen köszöntőjében F. Kovács Sándor országgyűlési képviselő, a Tisza-tó miniszteri biztosa úgy vélte: minden esztendőben el lehet mondani, hogy ez a vízgazdálkodás és a vízügy éve. A folyók, tavak vize nem állandó, így mindig akad feladat. Az idei nyár pedig megmutatta, a víz visszatartására is hangsúlyt kell fektetni. Munka lesz tehát bőven a következő időszakban is – fogalmazott.

Fazekas Helga árvízvédelmi szakágazati vezető előadásában bemutatta a projekt egyik legfontosabb eredményét, aminek köszönhetően 376,5 hektárral bővült a hullámtér, azaz ekkora területet adtunk vissza a folyónak.

Ficzere András erdészeti referens a 4 100 hektárra kiterjedő lefolyásjavító növényzet-szabályozási munkákról beszélt prezentációjában. Hangsúlyozta, a cserjeszinti és alsó lombkoronaszinti vegetáció szakszerű gyériteése tehát szükséges volt ahhoz, hogy a folyómeder és a hullámtér vízáteresztő képessége növekedjen, az árvízi időszakok hossza pedig ennek következtében csökkenjen.

Meghívott előadóként Miklós Tamás, az ÉMVIZIG csoportirányítója az Ároktő és Tiszadorogma között elvégzett hullámtéri beavatkozásokat, illetve azok eredményeit mutatta be.

Karácsonyi ajándék a tiszai halaknak

A VTT hullámtér rendezése a Közép-Tiszán projekt részeként megvalósult fokorúpusztai töltésáthelyezés építéskor szükséges, 2-es számú „felvízi” anyagnyerő hely új funkciót kapott: reményeink szerint az immár kibővült hullámtérrel előntő árvizek levonulása után első osztályú hal ívó- és vizes élőhelyé válik. Ahhoz, hogy ezt a szerepet kisebb árhullámok esetén is betölthesse, az esetleges feltöltés és a szabályozott vízviszatartás érdekében egy tiltóval ellátott csatornával kötötték össze a Tiszával. A folyó áradó vízjárása a napokban lehetővé tette a tiltó nyitását, amely szabályozottan a szolnoki vízmércén mért +350 és +500 centiméter közötti vízállás-

tartományban lehetséges. A biodiverzitás megőrzése jegyében zajlott tiltónyitó (zártkörű) eseményre lapzártánkkor, egy csípős délelőttön, Horváth Béla exfőmérnök jelenlétében került sor. A műtárgyat az ÁFO részéről Gál Gergely Szabolcs, a szolnoki szakasz képviselőjében pedig Lipták János hozta mozgásba, illetve állította be, amire a víz lassan kezdte elárasztani a mintegy 24 hektáros területet. A beavatkozás nemzetközi megfigyelői és hitelesítői státuszát Váci Melinda (Tisza iroda) töltötte be.

Mindez a sokadik példa arra, hogy a vízügy igenis zöld (egyesek véleménye szerint halszagú) szervezet. Van még kérdés? **LZ**

Kétmillió forint családbarát programokra

Hagyományosan családbarát intézmény vagyunk, a szakmaiság mellett szervezeti erősségünk ebben rejlik. Jövőnknek ennek a családbarát modellnek a megtartásában és megerősítésében látjuk, mint területi vízügyi igazgatóság. Ennek megerősítése érdekében nyújtottuk be pályázatunkat a Miniszterelnökség Családokért Felelős Államtitkára megbízásából az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő részére 2022 tavaszán. A támogatáskezelő igazgatóságunkat a családbarát cím viselésére méltónak találta, és a cím viselése mellett kétmillió forint vissza nem térítendő támogatásban részesítette. Igazgatóságunk a támogatást esztergomi családi kirándulásra, gyermektáboroztatásra, illetve a rekreációs helységünk eszköztárának bővítésére fordította.

A családbarát munkahely mint „jó gyakorlat” több szempontból is előnyös számunkra, hiszen segíti az alkalmazottak megtartását, lojalitást von maga után, ugyanakkor növeli a motivációt és a hatékonyságot. Gyakorlatilag egy védőhálót ad a munkavállalóink részére, hisz a biztonság és megbecsülés érzetét nyújtja, amelyek a mi szervezeti adottságaink és lehetőségeink között igen fontos megtartó erőt jelentenek. **Dr. Malatinszki-Gulyás Anna**

HATÁRAINKON TÚL A Tisza Iroda hírei

Az őszi hónapok sem teltek eseménytelenül az igazgatóság nemzetközi tevékenysége kapcsán, hiszen új projekteket írtunk és nyújtottunk be, a HuT projekt megvalósítása megkezdődött, valamint a befejezéséhez közeledő IDES záró konferenciájára is sor került.

A HuT projektnyitó rendezvényére 2022. október 12-14. között került sor Olaszországban. A projekt a digitális technológia segítségével tervezi csökkenteni a környezeti károk okozta nehézségeket, az erdőtüzek, aszályok, hőhullámok, földcsuszamlások, árvizek és a viharok okozta károk enyhítésével foglalkozik. Igazgatóságunk a korábbi RAINMAN projektben kifejlesztett és azóta széles körben használt, jól működő innovációval, a VÍZ24 alkalmazással nevezett a projektbe. Fő célunk az eddigi tapasztalataink megosztása a partnerekkel, illetve a VÍZ24 alkalmazás és a települési vízkárelhárítási tervek készítési metodikájának további fejlesztése.

Az IDES nemzetközi projekt záró konferenciáját november 16-17. között Bukarestben rendezték meg. Az első napon a projektben elvégzett munka összefoglalása, ismertetése történt meg az érdekelt felek részére, kiemelve az IDES módszertan alkalmazhatóságát a jövőbeli tervezési és döntéshozatali folyamatokban. A KÖTIVIZIG, mint a szakmai munkacsoport vezetője vett részt a rendezvényen.

A konferencia a szervező és vendéglátó WWF Románia által szervezett terepi tanulmányi túrával folytatódott a második napon. A Bukaresttől mintegy 40 km-re található Comana Természetvédelmi Parkot volt lehetőségük a résztvevőknek megtekinteni.

November 21-én feltöltésre került a JOINTISZA 2.0 és a LAREDAR projekt, melyek a Tisza és a Duna vízgyűjtőjén terveznek megvalósítani szakmai feladatokat, a víz szűkösség, a felszín alatti vizek, a makroműanyag szennyezés, illetve a vízvisszatartási és tározási feladatok határokon átnyúló koordinációja révén. A két projektről a tavasz folyamán történik első körös döntés, kedvező elbírálás esetén jövő év végén kezdődhet a koncepciókban megfogalmazott tervek megvalósítása.

November 23-24-én igazgatóságunk adott helyet a GoNexus projekt nemzetközi és hazai műhelybeszélgetéseinek, amelyeken a víz, a mezőgazdaság és az élelmiszeripar működése közötti összefüggések bemutatása, konkrét megoldási javaslatok felvázolása történt meg. A mintegy negyven résztvevő kitért a nyáron átelt rendkívüli aszályhelyzetnek a témához kapcsolódó tanulságaira is (képünk).

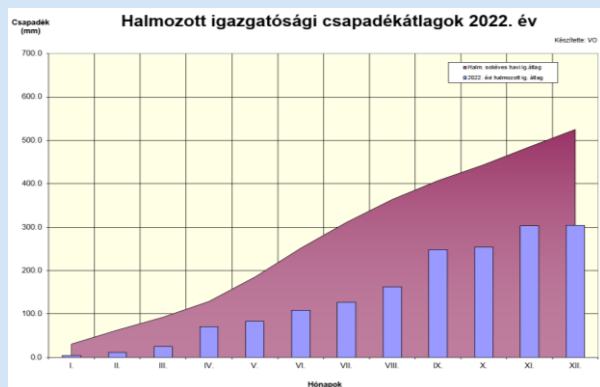
Katona Péter Gergő – Rátfai György – Vizi Dávid Béla

VÍZRAJZ Hidrometeorológiai értékelés

Január 1. és november 30. közötti időszakban az igazgatóság területére 303,3 mm csapadék esett, amely az I-XI. havi sokéves átlagnak a 63 %-a. November 30-ig 181,3 mm a csapadékhiány. 1963-tól elemezve a január 1. és november 30. között leesett csapadékot, 2022. év a 303,3 mm-rel negatív rekorder.

A 11 kiemelt csapadékmérő állomás adatai alapján igazgatóságunk területére szeptemberben – a többhónapos igen száraz időszakot követően – átlagosan 85,5 mm csapadék esett, ami a sokéves szeptemberi átlag 192 %-a. Októberben fordult a kocka, átlagosan 5,7 mm csapadék esett, ami a sokéves októberi átlag 16 %-a. Az ősz utolsó hónapja ismét csapadékos volt, átlagosan 49,9 mm csapadék esett, ami a sokéves novemberi átlag 122 %-a.

Vízgyűjtők

November végéig a Tisza folyó és részvízgyűjtőire lehullott, halmazott csapadék tekintetében elmondható, hogy a Felső-Tisza, a Szamos-Kraszna és a Maros vízgyűjtőjén haladtuk meg az I-XI. havi sokéves területi átlag értéket, a többi vízgyűjtőn az alatt maradt. A legtöbb csapadék területi átlagban november végéig a Felső-Tiszán esett (911,1 mm), a sokéves I-XI. havi átlag 108 %-a. A legkevesebbet a Zagyva-Tarna vízgyűjtőjén mérték (376,8 mm), a sokéves I-XI. havi átlag 69 %-a.

Hőmérséklet

November végéig a havi átlaghőmérsékletek a sokéves adott havi átlagok felett voltak januárban és februárban 2,0 illetve 4,3 °C-kal. Márciusban a sokéves átlaggal pontosan megegyezett 5,7 °C volt. Áprilisban a sokéves átlag alatt volt 1,5 °C-kal. Májusban, júniusban, júliusban, augusztusban, szeptemberben, októberben és novemberben a sokéves átlag felett voltunk 1,5 - 3,2 - 2,9 - 3,6 - 0,1 - 2,2, illetve 1,4 °C-kal.

Folyóink vízjárása

Tisza

2022-ben, november végéig a Közép-Tiszán öt közepes vízszintemelkedés volt megfigyelhető, de fokozati szintet csak Kisköre alatti szakaszon haladta meg a januári árhullám.

A Tiszán a nyári hónapokban június – augusztus közötti időszakban igen alacsony vízállások fordultak elő. Kisköre-alsónál és Szolnoknál június végétől, gyakorlatilag 2,5 hónapon keresztül LKV közeli, esetenként az alatti vízállásokat figyelhettünk meg. Kisköre-alsónál az új LKV -334 cm, Szolnoknál pedig -291 cm.

Októberben az átlagos vízállás Kisköre-alsónál -64 cm, mely a sokéves átlag vízállás (130 cm) alatt helyezkedett el 194 cm-rel. Szolnokon pedig -31 cm volt ez az érték, a sokéves szolnoki átlag alatt mértük 181 cm-rel (150 cm). Kiskörén a maximális vízhozam 613 m³/s, Szolnokon 624 m³/s volt. Az átlagos vízhozam Kisköre-alsónál 300 m³/s és Szolnoknál 319 m³/s volt. Kiskörén a legkisebb vízhozam 116 m³/s, Szolnokon 137 m³/s volt.

Novemberben az átlagos vízállás Kisköre-alsónál -81 cm, mely a sokéves átlag (130 cm) alatt helyezkedett el 211 cm-rel.

Hidrometeorológiai értékelés

Szolnokon pedig -55 cm volt ez az érték a sokéves szolnoki átlag alatt 236 cm-rel (150 cm). Kiskörén a maximális vízhozam 632 m³/s, Szolnokon 589 m³/s volt. Az átlagos vízhozam Kisköre-alsónál 285 m³/s és Szolnokonál 290 m³/s volt. Kiskörén a legkisebb vízhozam 141 m³/s, Szolnokon 142 m³/s volt.

Zagyva

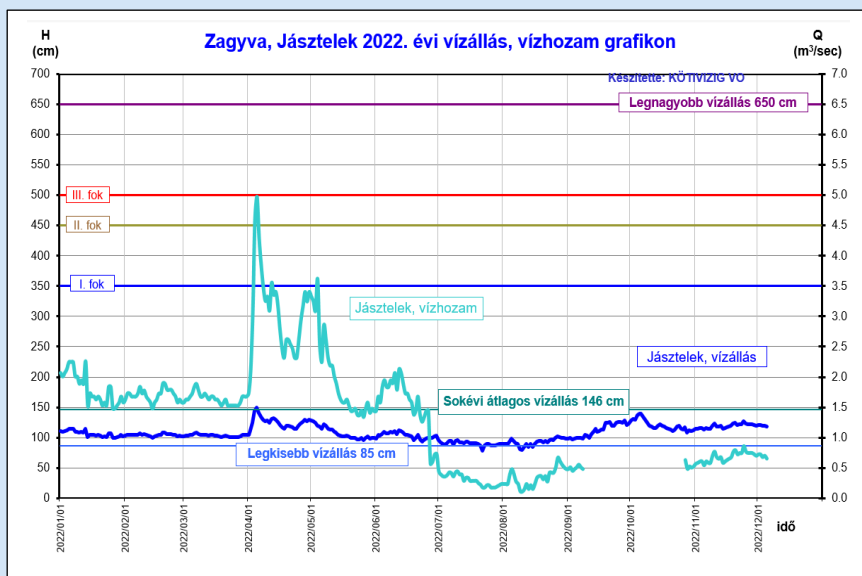
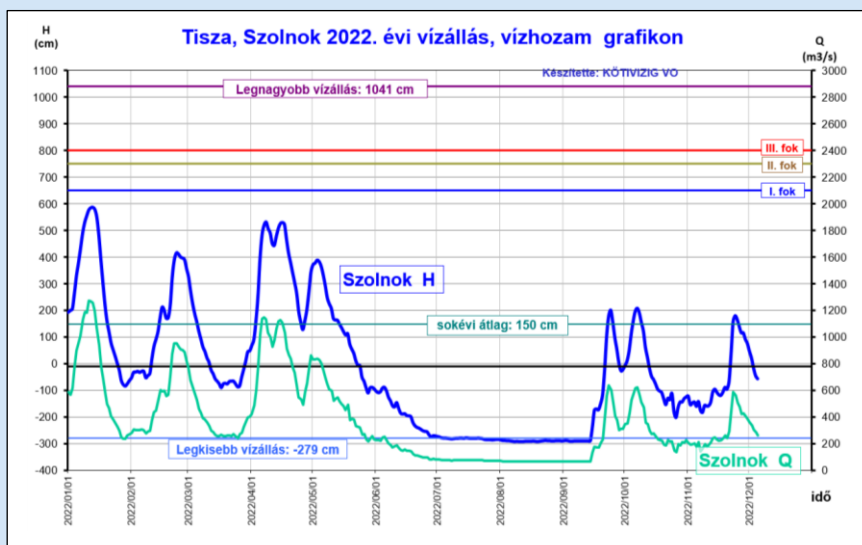
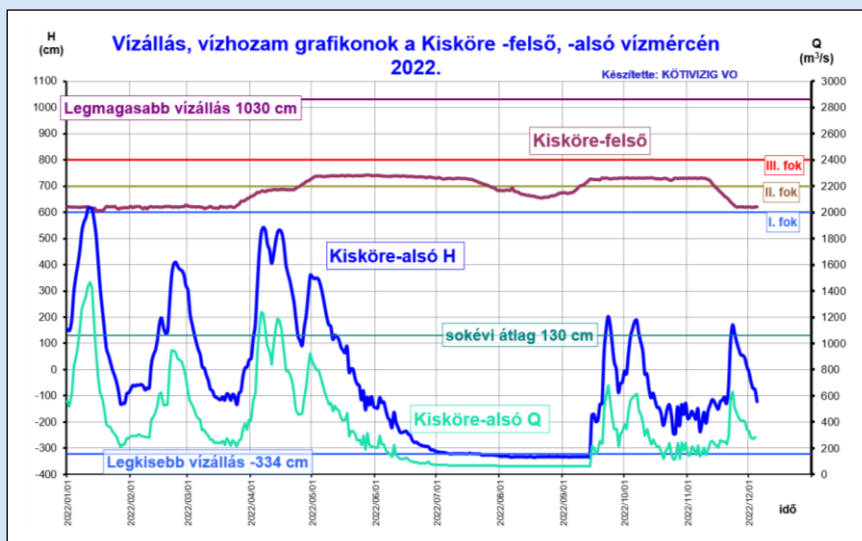
Októberben a folyó jásztelki szelvényében a maximális vízállás 140 cm volt 5-én, a minimális vízállás 108 cm-t 28-án észlelték. Az átlag vízállás 120 cm.

Novemberben ugyanitt a maximális vízállás 127 cm volt 24-én, a minimális vízállást 113 cm-t pedig 5-én észlelték. Az átlag vízállás 119 cm.

Talajvízállás

A 2022. november végén észlelt talajvízállás adatokat összehasonlítva az október végén észlelt adatokkal a maximális talajvízszintemelkedés 30 cm volt Kunmadaras térségében, a legnagyobb csökkenés 35 cm volt megfigyelhető Mezőtúr térségében az igazgatóság területén. A talajvízszintek november végén a terep szintjétől számítva a következőképpen alakultak: a Kiskörei Szakasz mérnökség területén 250 és 560 cm, a Karcagi Szakasz mérnökség területén 120 és 510 cm, a Szolnoki Szakasz mérnökség területén 200 és 750 cm illetve a Mezőtúri Szakasz mérnökség területén 170 és 520 cm között változott.

Tóth Ildikó

TERVNYILVÁNTARTÁS Segítség annak, aki használja

Kevesen ismerik, és még kevesebben használják az igazgatóságunknál elérhető digitális tervtárat és tervnyilvántartást. Pedig munkánk során olykor szükség lehet pl. a 70-es években elkészült műtárgy részleteinek ismeretére. Hogyan is kezdjük neki a kutatómunkának?

Minden egységnek megvan a maga rendszere a különböző régi, új tervek nyilvántartására és tárolására. 2012-ben az egységesítés szellemében elkészült egy egységes igazgatósági tervnyilvántartási adatbázis, amely az intraneten a Szakmai tájékoztatók/Digitális tervtár mappában Tervnyilvántartás néven található, és minden hálózati eléréssel rendelkező dolgozó számára hozzáférhető. Valójában ez egy excel fájl, melyben minden fontos információ szerepel, a különböző egységeknél lévő tervek elérése érdekében. A kereső funkciót használva kulcsszavakra keresve igazán megkönnyíti az egyes tervek megtalálását. A használhatóság érdekében az adatbázist évente aktualizáljuk. A tervtárban jelenleg 24474 db terv szerepel. A tervnyilvántartás alapján egyértelműen beazonosítható, hogy hol van elhelyezve az adott terv. A tervnyilvántartásban jelenleg az alábbi tervtípusok vannak elhelyezve:

1. Településrendezési terv	13. Árvízvédelmi terv
2. Lokalizációs terv	14. Állapotrögzítő terv
3. Elvi engedélyes terv	15. Belterületi védelmi tervek
4. Létesítési engedélyes terv	16. Helyreállítási tervek
5. Üzemeltetési engedélyes terv	17. Egyéb
6. Kiviteli terv	18. Tanulmányterv
7. Megvalósulási terv	19. Talajmechanikai szakvélemény
8. Fejlesztési terv	20. Fenntartási terv
9. Nyilvántartási tervek	21. Pályázatok
10. Üzemeltetési szerződés	22. Szakdolgozatok
11. Vízminőségvédelmi terv	23. Cikkek
12. Belvízvédelmi terv	

Digitális tervtár

A tervek nyilvántartásba vételén túlmenően, 2013-ban elkészítettünk egy Digitális tervtárat is, mely az intraneten a Szakmai tájékoztatók/Digitális tervtár fül alatt érhető el. A digitális tervtárban a digitális formában meglévő tervek könnyen elérhetőek. A tervtárba a tervek feltöltése a felmerülő igények szerint folyamatosan történik, ezen felül évente egyszer felkérdezésre kerülnek az egységek az aktualizálással kapcsolatosan.

A digitális tervtárban a következő bontásban szerepelnek a tervek:

- Alcsi-Holt-Tisza kódex
- Árvízvédelem
- Belvízvédelem
- Cikkek
- Egyéb külső tervek
- Folyószabályozás
- Környezetvédelmi programok
- Labor
- Létesítmény ellenőrzés
- Pályázatok
- Szakdolgozatok
- Településrendezési tervek
- Tisza-tó
- Vízhasznosítás

Ha nem egy tervre, csak egy fontos adatra lenne szükség az igazgatóságról a legegyszerűbb megnézni, hátha az „Igazgatóság számokban” statisztikai adatbázisban szerepel. A nyilvántartás az intraneten a Szakmai tájékoztatók/Digitális tervtár mappában Igazgatóság számokban néven érhető el. A nyilvántartás működési területünkre vonatkoztatva hidrometeorológia, vízrajz, vízkészlet-gazdálkodás, mezőgazdasági vízhasznosítás, síkvidéki vízrendezés, árvízvédelem, folyószabályozás, szivattyútelepek, energiafelhasználás, Tisza-tó, munka-, tűz- és vagyonvédelem, dolgozók, közfoglalkoztatottak adataival van feltöltve.

Katona Péter Gergő

BABAKÖSZÖNTŐ

*„Mikor megszületik a gyermek,
az élet dolgai új értelmet nyernek.
Apaszív, Anyaszív dobban meg egy párban,
új fénnel ragyognak a világra hárman.”*

A Közép-Tisza decemberi lapszámában köszöntjük a következő vízügyes csöppségek érkezését:

Urbancsek-Berkó Kitti lányát, Zoét (3350g, 52cm),

Fekete Lilla Fanni lányát, Flórát,

Kirják Daniella fiát, Zalánt,

Csesznik-Szabó Andrea és Csesznik Attila fiát, Csongort (3750g, 56cm),

Szonda János lányát, Lilit (3330g, 54cm).

Életüket kísérje áldás és egészség! Gratulálunk az újdonsült Édesanyáknak és Édesapáknak, Nagyszülőknek is, mindennapjaik teljenek sok örömmel és boldogsággal!

Szántó Nikoletta

VÍZ-ÜGYÜNK Sámántánc, avagy egy Hofherr traktor indítása

Novemberben jelent meg egy cikk a blogszolnok weboldalon, „Vízügyes Hofherr” címmel, mely a VO telepen található felújított traktorról szól. Az író információi szerint Szolnok egyetlen működőképes veterán körmös Hofherr traktorát őrizzük.

Miután elkezdődött a telepen 2 raktár-csarnok építése, ezért a „körmöst” át kellett helyeznünk. Ha pedig már elmozdítottuk, kicsit fel is újítottuk a műhelyben. Katona Péter irányításával dolgozott rajta az MBSZ gárdája, többek között Törőcsik Tamás, Magyar László és Szendrei János. A közel 70 éves gép teljes külső felújításon és festésen esett át. De cseréltük az adagolót, a porlasztót, az ülés és a kormány is új, bőr bevonatot kapott.

Szerencsénkre a működőképes, kétütemű, egyhengeres, 7600 köbcentis dízelmotorral szerelt traktor nem szerepel az ISO rendszerünkben, mert használatával a fogyasztási normája nehezen lenne gazdaságosnak mondható. Bár üzemképes, mégsem szoktuk csak az őszi felülvizsgálatok idején beindítani, akkor is csak rövid időre, a lelünk melengetése céljából.

De vajon hogyan is kell beindítani egy, az ötvenes években gyártott veteránt? A modernebb traktorokban elegendő megnyomni egy gombot vagy elfordítani az indító kulcsot. Na, ez itt mit sem ér! Inkább hasznos egy beindítást elősegítő sámántánc ellejtése, némi ima elmondása és természetesen szükséges legalább 1 olyan ember, aki csinált már ilyet. A VO-n történő beindítása is szinte szertartásos folyamat. Még az irodai dolgozók is csodájára járnak. Az indítási folyamathoz tartozó, természetes füst és hanghatás szinte mágnesként vonzza az embereket.

A Vörös Csepel Traktorgyár által az ötvenes években gyártott GS 35 típusú traktort izzófejes traktornak is nevezik. Ezt onnan kapta, hogy a traktor elején a hengerfej öntvény alsó része izzófejnek van kialakítva.

Ezt a részt kell hevíteni indítás előtt, egy malacperzselővel, vagy egy erre alkalmas tűzokádóval. Régebben ezt a szerkezetre épített benzinlámpával tudták biztosítani, bár szerintem a malacperzselő sokkal látványosabb. Az izzítás a külső hőmérséklet függvényében több percig is eltarthat. Ha kellőképpen felhevítettük az izzófejet, a jobb oldalon lévő lendítőkereket kell kézzel megpörgetni a lendítőkeréken elhelyezett kihúzható gombos fogantyúval. Mivel a motornak hatalmas dugattyúja van, a kézi indítás csak úgy lehetséges, hogy a motort be kell lengetni, vagyis előre-hátra lendítéssel kell fokozni a főtengely lendületét, segítve ezzel átbillenteni a sűrítési holtpontra. A folyamatot a beindulásig a hevítés fenntartásával folyamatosan kell végezni, ami néha hosszabb időt is igénybe vehet. Ha a motor már kisimultan járt, akkor az égés izzásban tartja az izzófejet, amely meggyújtotta a ráfecskendezett üzemanyagot.

És ha egyszer beindul... Kicsit hangos, kicsit füstöl, de jár. És a hangja nem téveszthető össze holmi dízelmotor hangjával. Egyedi dízel kopogása szinte zene a műszaki ember fülének.

De vigyázat! A szabadon forgó hatalmas lendkerék és a szíjhajtás balesetveszélyes, ezért kérjük, hogy egyedül sose indítsátok be az egyébként bárki számára fedett helyen megtekinthető, a VO Telep bejáratát díszítő, egyetlen működőképes veterán traktort. **Fodorné Mészáros Tünde**

Kiskörei mozaik

A Tisza-tó védelmi biztonsági rendszerének rekonstrukciója

Árvízi biztonság növelése a Közép-Tisza völgyben KEHOP-1.4.0-15-2021-00030 S1010PP349 projekt keretében kerül megvalósításra ez a projektem.

A projekt általános célja: az árvízi kockázat csökkentése a társadalmi (pl. kulturális értékek) és természetvédelmi értékek megőrzése érdekében. A Tisza-tó védelmi rendszerének rekonstrukciója az alábbi részekből áll:

- Partrehabilitáció, partvonalrögzítés és hullámverés elleni védelem helyreállítása, pótlása, rekonstrukciója
- Jó áramlási viszonyok biztosítása, vízpótlást (vízcsere) biztosító belső csatornarendszerek kotrása, rekonstrukciója
- Öblítőcsatornák szabályzóműtárgyainak fejlesztése, rekonstrukciója

A kotrási munkák az alábbiak szerint kerültek kivitelezésre november végéig:

- Kiskörei Vízlépcső felvízi várakozótér 300 fm

- Kis-Tisza alsó új ág kialakítása 300 fm
- Kis-Tisza öblítőcsatorna 2100 fm
- Kisfüredi-fok öblítőcsatorna 350 fm
- IV. sz. öblítőcsatorna 440 fm
- Téli-kikötő bejárata 87 fm

Az öblítőcsatornák szabályzóműtárgyaival kapcsolatos rekonstrukciós munkák az alábbiak szerint kerültek kivitelezésre november végéig:

- IV. sz. öblítőcsatorna szabályzóműtárgy ideiglenes elzárótáblák felújítása, billenőtábla kiemelése, mozgató hidraulika henger kiszerelemése és elszállítása szakműhelybe
- Kis-Tisza öblítőcsatorna szabályzóműtárgy ideiglenes elzárótáblák felújítása, szabályzóműtárgy környezetének rendezése, gaztalanítás

Őszi felülvizsgálatok

A Kiskörei Szakaszmérnökségen az előzetes ütemtervnek megfelelően rendben lezajlottak az őszi felülvizsgálatok. Összességében elmondható, hogy a szakaszmérnökség kezelésében lévő ár- és belvízvédelmi szakaszok, vízhasznosítási művek, nagyműtárgyak és vízrajzi létesítmények jól karbantartott, funkciójuk ellátására alkalmas állapotban vannak. A jégtörő hajók egy esetlegesen bekövetkező jeges árvíz esetén bevethető állapotban vannak.

Szakaszmérnökségi Nap

Szeptember 16-án 19. alkalommal került megrendezésre az immár hagyományosnak nevezhető Szakaszmérnökségi nap az abádszalóki szabadvízi strand területén. Az ebédet követően kötetlen beszélgetések keretében lehetett felidézni a kedves emlékeket.

Horgászverseny

Október 24-én rendezték meg a II. KÖTIVIZIG Tisza-tavi horgászversenyt a Tisza-tavi Sporthorgász Nonprofit Kft. szervezésében, ahol 13 csapat vett részt.

Vízszintegyeztető tárgyalás

Szeptember 29-én került sor a Tisza-tó téli vízszintjének egyeztető tárgyalására, amelyen részt vettek a Tisza-tó hasznosításában érintett szervezetek. Az előző évek gyakorlatától eltérően egy ütemben történt meg a tározó leürítése. A művelet november 12-én kezdődött, s november 25-én került beállításra a 620 cm-es vízszint.

Ellenőrzés

Az Országos Közfoglalkoztatási Program ellenőrzésére október 6-án került sor a Belügyminisztérium részéről. Az ellenőrök mindent rendben találtak.

Tisza-tó áramlási viszonyok mérése

A Víz tudományi és Vízbiztonsági Nemzeti Labor projekt 1E alprojektjének keretében került sor a Tisza-tó áramlási viszonyainak vizsgálatára. A tényleges terepi méréseket megelőzendően október 14-én online értekezletre került sor, amit október 18-án Kiskörén egy megbeszélés követett az érintett szervezetek képviselőinek részvételével (Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Budapesti Műszaki Egyetem, Debreceni Egyetem és a KÖTIVIZIG). Az áramlásirány vizsgálatok elvégzésére november 16-án került sor. A Tisza-tó területe mérési körzetekre került felosztásra, a mérésben 5 mérőcsoport vett részt.

Vízrajzi mérőgyakorlat

Október 17-én került sor a minden évben hagyományosan megrendezendő vízrajzi mérőgyakorlatra. Idén a Kiskörei Szakaszmérnökség vállalta a szervezés feladatait és biztosította a mérési helyszíneket.

Örvény-Abádi projekt

A „Belvízcsatornák fejlesztése és rekonstrukciója” című projekt garanciális bejárására október 24-én került sor.

Vízminőség kárelhárítás

A június 9-én ismét elrendelésre került a III. fokú vízminőségvédelmi kárelhárítási készütség. Kommunális hulladékkal keveredett uszadék került kitermelésre a Kiskörei Vízlépcső felvizeről, illetve kirakásra a Téli-kikötőben. Az uszadék parton történő szétválogatása továbbra is közfoglalkoztatotti brigád bevonásával történt meg. A kárelhárítás során a Kiskörei Vízlépcső felvízi oldaláról november végéig az alábbi mennyiségek kerültek kitermelésre/rendezésre:

- Kommunális hulladék 318 m3
- Tüzelőanyagként hasznosítható szerves anyag 656 m3 (erdei)
- Egyéb szerves anyag (ideiglenes depóhelyre) 3744 m3

Oktatások, továbbképzések a szakaszmérnökségen

A szakaszmérnökség állományának képzése folyamatosan történik. Október 24-én belső képzés keretében a Hajózási csoport személyi állománya vett részt a vizen történő közlekedés szabályai tárgyú oktatáson.

Személyi változások

Kilépők: 2 fő. Belépők: 2 fő. 4 fő Munka Törvénykönyves telepőr.

Lőrinczy László

Szolnoki szakaszhírek

A Tiszavárkony-I. öntözőcsatorna vegyszeres gyomirtása

Október 24-én a Tiszavárkony-I. öntözőcsatorna 0+600 – 5+660 cskm közötti szakaszának permetezése történt meg. Bár előző években több csatornán is volt ilyen jellegű tevékenység, azonban ez volt az első alkalom, hogy ez az igazgatóság saját gépével, egy Ford Rangerre szerelt Kertitox CSP-600 permetezővel történt. A permetezőgép teljesen egyedi kivitelezés, a tervezés során folyamatosan egyeztettünk a gyártó-tervező céggel, hogy a vízügyi igényeknek minél inkább megfelelő eszköz kerüljön kialakításra. A platóra szerelt kivitelnek köszönhetően nehezebben megközelíthető csatornák esetében is jól használható. A 600 literes tartály pedig lehetővé teszi, hogy egy feltöltéssel akár 2-3 km hosszú csatornaszakaszt permetezzünk le.

Permetezőgép munka közben

Bár az időjárás az első vegyszereszkor nagyon kedvező volt a munkához, az október végi időpont már nem a legideálisabb a hatásosság szempontjából.

Azonban a 2022. november 9-i területbejárás során azt tapasztaltuk, hogy egyértelműen látható volt a különbség a permetezett és a nem permetezett szakaszok között.

Permetezett terület november 9-én

Nem permetezett terület november 9-én

Ahová került gyomirtó, ott sokkal nagyobb arányban sárgult le a nád, viszont a hatékonyság teljes mértékben csak a jövőre lesz kiértékelhető, mikor látjuk, hogy újra hajt-e a nád a csatornában. Remélhetőleg akkor is pozitív eredményeket fogunk tapasztalni. A saját eszközzel történő költséghatékony kijuttatásnak köszönhetően pedig a jövőben több csatorna vegyszereszkor is sor kerülhet majd.

Gyuró Éva

Karcagi vízcseppek

A 2022-es mezőgazdasági vízszolgáltatási idény lezártnak tekinthető. Az idei évben az aszályvédekezés nagymértékben befolyásolta az öntözést. A vízszolgáltatás a rendkívül aszályos időszakban nagy koordinációs munkával ugyan de kivitelezhető volt és összességében pedig zavartalannak tekinthető. A csapadékmentes nyár végi, illetve őszi eleji időszak lehetőséget biztosított számunkra nagyobb fenntartási munkák elvégzésére.

Az NK-III-2-7 fűrtcsatorna iszaptalanítása és depónia rendezése vállalkozó által

Az idény végét elérve folyamatos az öntözőcsatornák téli vízszintjének beállítása, illetve a teljes leürítés. A kettős működésű csatornák esetén pedig a területileg illetékes felügyelővel egyeztetve az üzemeltetési feladatok átadásra kerültek csatornaőrök számára.

Fenntartó gépkezelőink nagy részben a belvízcsatornák gáztalanítását vették célba. Vállalkozók által végzett munkák is teljesültek belvízcsatornáinkon is.

Szakasz mérnökségünk területén az „Ágazati infrastruktúra fejlesztése” című projekt keretén belül 3 nagyobb beruházás valósul meg, amiből az Apavári védelmi központ átépítése el is kezdődött.

A Karcagi Szakasz mérnökség életében az elmúlt időszak egyik legnagyobb változása történt.

Ahogy már a legtöbb kolléga értesült a hírről 2023. január 1-től Harsányi Gábor, a Karcagi Szakasz mérnökség vezetője nagyobb feladatot vállal, és főmérnökként folytatja tovább a munkát, posztját pedig a Karcagi Kerület vezetője, Sólyomvári Szilárd veszi át. A hír mindenkit meglepetésként ért. Összességében elmondható, hogy szakasz mérnökségünkre mindig is a jó kedv és a segítőkész problémamegoldás volt jellemző, ami nagy részben volt köszönhető a vezető személyének. Gabi csapatunk tagjai felé nagy bizalommal volt, ha az akadályok megoldásáról volt szó, de mindig nyitott ajtóval fogadott minket bármilyen kérdésünk, problémánk volt és a megoldásban is segítséget nyújtott. Természetesen a munka utáni csapatépítés se volt utolsó szempont számára, ezáltal is erősítve hovatartozásunkat.

Ezúton szeretném magam és kollégáim nevében megköszönni Harsányi Gábornak a Karcagi Szakasz mérnökség szolgálatában eltöltött időt és a befektetett munkát. Bár ezután a folyosóra „kikiabálva” nem tud minket elérni, telefonon (és természetesen személyesen) bármikor elérhetők leszünk számára és reméljük viszont is. Kívánunk neki sok sikert, kitartást és kérjük tartsa meg laza és egyben komoly stílusát mint Főmérnök Úr is.

Sólyomvári Szilárd szakasz mérnök úrnak is hasonló jókat kívánunk, mint elődjének és ezen felül mindenben próbálunk segítségére lenni az elkövetkező új, izgalmas és egyben nem egyszerű időszakban.

A változások sorában következik az új területi felügyelő pozíciója, amit Hérmán István fog az új évben átvenni. Fiala kollégánk nagy feladat előtt áll, hisz elődje területét nagyon alaposan ismerte.

Szerencsére „előttem az utódom” felállás megmarad több szinten is, így amennyiben szükséges a segítség nyújtás se marad el a nagy feladatok megoldásában.

Dobrainé Bérczi Dóra

Mezőtúri hírcsokor

Szeptemberben és októberben lezajlott az árvíz- és belvízvédelmi szakaszainknak a felülvizsgálata és sor került a vízrajzos, valamint a tiszai folyamok beutazásokra is. A célzottan felhasználható vízhiány kárelhárítási pénzforrások segítették a fenntartási feladatok végzését is, így a szemle bizottságok azt állapíthatták meg, hogy az árvízvédelmi és belvízvédelmi műveink védképessége megfelelő, a vízszolgáltatási művek fenntartottsági szintje pedig idén is tovább emelkedett. Az önkormányzati művek őszi felülvizsgálatainak szakaszmérnökségünk minden esetben részt vett idén is. A helyi védelmi bizottságok üléseire a szükséges ár- és belvízvédelmi beszámolókat biztosítottuk.

A mostani őszi időszakban a szokásosnál is több beszámolót, jelentést és intézkedési tervet készítettünk, mivel a szakaszmérnökség energia felhasználásával és energia megtakarításával kapcsolatos intézkedések nyomon követése is feladatunkká vált.

Rákóczipfalva polgármestere, Dr. Túróczi Imre a bivalytói hullámtéri legeltetés ügyében egyeztetést hívott össze november 3-ára. A megbeszélésen a legeltetést végző Földvári László, a hivatal, az igazgatóság és a gazdálkodók, valamint a horgászok képviselői vettek részt. A résztvevők itt megegyeztek azokban a bérleti feltételekben melyeknek betartása mellett folytatható tovább a terület legeltetése.

November 9-én megtartották idei második egyeztető tárgyalásukat az érintettek a Cibakházi Holt-Tisza vízpótlása javításának és aktuális vízgazdálkodási kérdéseinek témáiban.

Szakaszmérnökségünk november közepén megkezdte az Alcsi Holt-Tisza vízszint-csökkentését is, amelyet első ütemben

220 cm-ig, majd december 8-tól folytatva 210 cm-ig kívánunk folytatni.

A Mezőtúri Szakaszmérnökség területén is megkezdődtek az „Ágazati infrastruktúra fejlesztése” projekt kivitelezési munkái. Ennek keretén belül a 10.09/3. sz túrkevei gátórjárás Balai híd és Túrkeddi híd közötti mintegy 3138 m-es töltésszakaszát vették munka alá. A töltéskoronán meglévő magassági hiányok és egyenetlenségek megszüntetését követően a kialakított 3 m széles úttükörre – geotextíliából, 25 cm-es Z 0/63 zúzottkő alpból, és 5 cm-es Z 0/20 kiékelő rétegből álló – pályaszerkezet kerül. Így minden időjárási körülmény között megközelíthető lesz a töltéskoronán a Kiserdei szivattyútelep.

A saját célú fenntartási munkákon kívül ebben az évben vállalkozási munkát is végeztünk. Ennek keretén belül az Alcsi Holt-Tisza jobbparti (belső) oldalán lévő Alcsi Holt-Tisza mellékág nevű csatorna keleti torkolati szelvényének környezetében végeztünk októberben vízínövénymentesítést Truxor munkagéppel.

Tovább fiatalodott egységünk járműparkja is. Ezúttal két Suzuki Vitarát kaptunk, melyeket november elején állítottunk munkába.

A tavalyi évvel ellentétben idén a tervezett munkákon kívül az előre nem tervezett, vízhiány kárelhárítási feladatokat is el kellett végezni, így a munkák változatossága és mennyisége tekintetében az idei év sem maradt el a korábbiaktól.

Személyi hírek: A nyugdíjba vonuláshoz kapcsolódó, belső munkakörváltás miatt megüresedett fenntartógépész álláshelyet szeptembertől Orosz László tölti be, akinek munkájához sok sikert kívánunk.

Az év hátralévő feladataihoz kitartást, az ünnepekre békét, boldogságot és szeretetet, az előttünk álló esztendőhöz pedig jó egészséget és sok sikert kívánunk az igazgatóság valamennyi dolgozójának és családtagjaiknak!

Tóth Tamás

Laborhírek feketén-fehéren

Még alig száradt meg a „tinta” az előző negyedéves cikken, már lehet is fogalmazni a következőt. Kettőt pislogtunk és már itt kopogtat az ajtón az év vége, s ezzel együtt 2023 is.

Az idei évünk se volt eseménytelen, jutott minden, mi szem-szájnak ingere (pl. szennyezés, iskolában diákoknak bemutató, nyugdíjas búcsúztató, s egyéb rendkívüli események). Az év elején elkészült munkatervünk az év folyamán egyre csak bővült, változott is, mostanra jó sok kiegészítés került bele. A hátralévő egy hónapban már csak a Tisza, Zagyva, VKI, az idei utolsó Gerje hossz-szelvény és külső megrendelő mintavételek, és a tározó napi elfolyó vizének vizsgálata maradt a listánkon. Illetve a jövő évi munkaterv kidolgozása és a határidős jelentések elkészítése is folyamatban van.

Az energiatakarékosság jegyében kisebb átalakításokat végeztünk a személyek és eszközeik elhelyezésében a laboratóriumban. A két leghidegebb irodarészből – hogy ezeket lezárhassuk – átköltöztünk a vizsgálatokkal és műszerekkel együtt más laborhelyiségekbe. Ezzel egyidejűleg megtörtént a fotométerek, mérlegek, pipetták és büretták évenkénti karbantartása és pontosságellenőrzése,

hogy a jövő évi akkreditálásra meglegyen mindennek a friss papírja.

Az utolsó negyedévben kis csapatunkban köszönthettünk egy új „kollégát”, a Bodrog csónak „személyében”. Elsőként október 24-én, az Alcsi Holt-Tiszán állt szolgálatba és sebesen robogott végig rajta a mintavétel alkalmával. Leírása szerint ez egy olyan csónak, ami remekül használható minden vízen, legyen az álló- vagy folyóvíz. Ahogy mondani szokták: „Egyszerű, de nagyszerű.” Erős és strapabíró megjelenése van, orr részében tároló rekesz található, a padozat tetszés szerint helyezhető el a csónakon, evezővel is remekül irányítható és hajtható. Gyakorlott csónakos kollégánk (Norbi) véleménye szerint a legjobb tulajdonsága, hogy alacsony merülésű, kényelmes és nagy a tér, így remekül elférnek benne akár kinyújtott lábbal is, és természetesen az sem elfelejtendő, hogy szépen siklik a vízen. ☺

Az év utolsó hónapjának teendői közben teljes erőbedobással készülünk az évszáró laborbulira is, hogy egy kicsit kieresszük a gőzt, s újult erővel nyithassuk meg a 2023-at. Kellemes ünnepeket kívánunk mindenkinek!

Szántó Nikoletta

Új „kollégánk”: Bodrog

MHT HÍREK

Két év kihagyás után 2022. december 1-2. között Baján rendezték meg a sorban már XXVII. Ifjúsági Napokat. A megnyitón Dr. Szlávik Lajos MHT elnök, Dr. Cimer Zsolt dékánhelyettes, Telkes Róbert, az ADUVIZIG Igazgatója, valamint Mándity Milán, az MHT Bács-Kiskun megyei Területi Szervezet elnöke mondott köszöntőt.

Az idei évben kicsivel több, mint 100 fő vett részt az előadóüléseken, ahol több, mint 50 előadás hangzott el különböző témákban. Az előadásokra 15 perc állt rendelkezésre, ezek mellett pedig 6 poszter is kiállításra került, melyeket 5 percben a készítőknak kellett bemutatniuk. A KÖTIVIZIG munkatársai 5 fővel képviselték igazgatóságunkat. Rózsa Helga és Vizi Dávid Béla a Vízrajzi Osztályt, Koch Márk az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztályt, Richter József Richárd a Kiskörei Szakasz mérnökséget, Szonda János pedig a Mezőtúri Szakasz mérnökséget képviselte.

A záró plenáris ülésen Láng István OVF főigazgató mondott beszédet a vízügy jövőjéről, és biztatta a pályaválasztás előtt álló ifjakat, hogy bátran válasszák a vízügyet hivatásul.

Kollégáink eredményesen szerepeltek a rendezvényen, hiszen Vizi Dávid Béla „hozta haza” a legjobb előadásnak járó díjat – holtversenyben, szavazategyenlőséggel egy másik, szintén kiemelkedő előadással egyetemben.

Kollégák és előadásai:

- Rózsa Helga: 2022. évi kisvízes folyamatok bemutatása a Tisza folyó vezensyi szakaszán (poszter)

- Koch Márk: A BASEMENT 2D és a HEC-RAS 2D hidrodinamikai modellező szoftverek összevetése
- Richter József Richárd – Fejes Lőrinc: Concrete Canvas CCX-M új betonpaplan kísérleti kivitelezése a Tiszafüredi öntözőrendszeren
- Szonda János: Az Alcsi-Holt-Tisza vízfrissítésének fejlesztési lehetőségei
- Vizi Dávid Béla: A 2022. évi rendkívüli vízhiány hidrometeorológiai vonatkozásai a Közép-Tisza-vidéken

Szonda János a Lászlóffy Woldemár diplomamunka pályázaton elért II. helyezéseért járó elismerést vehetett át szakdolgozatáért Dr. Szlávik Lajostól

December 8-án rendezték a szolnoki területi szervezet vezetőségválasztó ülést, ami egyben eladóülés is volt. Az eseményen Váriné Szöllősi Irén - 33 év után leköszönő - titkár az elmúlt 3 év munkáját értékelte, majd újra lett választva az elnökség.

Elnök: Lovas Attila

Társelnökök: Bakondi György Patrik, Kaposvári Kázmér, Dr. Nagy Sándor

Titkár: Rózsa Helga. Az új titkár előadást tartott a 2022. évi kisvízes felmérésről a vezensyi kanyarban.

Megyei érték lett az Alcsi Holt-Tisza

A Szolnoki Értéktár után a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Értéktárba is felvételt nyert az Alcsi Holt-Tisza, erről november 22-i ülésén határozott a megyei értéktár bizottság. Szabó Péter, az Aquarea Kft. projektvezetőjének kezdeményezését támogatásáról biztosította a igazgatóságunk, valamint az Alcsi Holt-Tiszáért Közalapítvány kuratóriuma.

**Az ünnep halkan jár,
csendben lopózik
a percek között,
keresi a szíved
ahová most beköltözik.
Nyisd meg neki
lelked és szíved
hadd járjon át a hangulat
legyen békés, boldog
ünneped a
szép fenyőfa alatt!**

Kéri Brigitta

SZEMÉLYI változások

Igazgatóságunkon 2023. január 1-től új **műszaki igazgatóhelyettest** köszönhetünk **Harsányi Gábor** személyében. Pályakezdként került a vízügyi szolgálatba, a Karcagi Szakasz mérnökség az első munkahelye. Felsőfokú tanulmányait az Eötvös József Főiskola műszaki fakultáns, vízellátás - csatornázás szakirányán, építőmérnök szakán végezte 2004-ben, majd 2009-ben egyetemi szinten vált építőmérnökké. 2010-től vízgazdálkodási csoportvezető, 2012. október 1-től a szakasz mérnökség helyettes vezetője, majd 2014. november 24-től szakasz mérnöke.

Szolnoki Szakasz mérnökség élén Németh Miklóst váltja a régebben a szakaszon szakasz mérnök helyettesi feladatokat is ellátó **Horváth Lajos**. 2005. július 1. óta dolgozik igazgatóságunkon, ez az első munkahelye. 2016. január 25-étől műszaki igazgatóhelyettesi feladatokat látott el. A BME Építőmérnöki Karán okleveles építőmérnökként végzett, majd ezt követte Európa mérnöki oklevél. Baján HEC-RAS egydimenziós hidraulikai modellezési szoftver alkalmazói bizonyítványt kapott. A Budapesti Corvinus Egyetemen mérnök-közgazdász diplomát szerzett. Jelenleg az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Karon Katonai Műszaki Doktori Iskola doktorjelöltje. A Vízrajzi Osztály élén Váriné Szöllősi Irént **Tóth Péter** fogja váltani. 2015 óta dolgozik az igazgatóságon, 2019 óta kiemelt feladata a TÁREK modellezési szakcsoport vezetése. Az évek során számos nemzetközi projektben vett részt. Baján szerezte építőmérnök diplomáját, majd ezt követően BME okleveles infrastruktúra-építőmérnök végzettséget szerzett. Jelenleg az NKE Katonai Műszaki Doktori Iskola PhD hallgatója. **Bárany Márta**

(TOVÁBB)TANULUNK

Az októberre és novemberre tervezett árvízvédelmi gyakorlati továbbképzések a Karcagi Gábor Árvízvédelmi Gyakorló pályán a költségvetési zárolások miatt elmaradtak. A továbbképzések várhatóan jövő év tavaszán kerülnek megvalósításra. Október végén, a **Vízen történő közlekedés szabályai I. című** elméleti, jelenléti alapú belső továbbképzésen vettek részt a Kiskörei Szakasz mérnökségen dolgozó kollégáink.

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem novemberben **Szennyvizek öntözési célú hasznosítása** címmel konferenciát szervezett Baján, az NKE Víz tudományi Karán. A konferencián jelenléti és online formában is részt vehettek az érdeklődő kollégák, melyért tanulmányi pont került jóváírásra az RVTV portálon.

Az ez évi továbbképzési kötelezettségek teljesítése folyamatosan zajlik az RVTV portálon a képzési terveknek megfelelően e-learnig formában 2022. december 9-ig.

Volnerné Bárany Hajnalka

SZEMÉLYI HÍREK

Kilépők: 2022. szeptember 16. és december 1. között kilépő kollégák száma 11.

Belépők: 2022. szeptember 16. és december 1. között belépő kollégák: Orosz László (Mezőtúr), Várad Mariann Enikő (KGO), Nagy Vivien (Kisköre), Szabó Dóra (VO), Sós Tibor (Kisköre), Kettesy Ágnes (Szolnok), Dobó Szilárd (Szolnok), Szentpéteri Pál Zsolt (Karcag), Kubik Réka (VÖO)

Bárany Márta

A Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság dolgozóinak lapja

Felelős szerkesztő: Laczi Zoltán. Oldalszerkesztő: Szántó Nikoletta. Korrektor: Megyes Gabriella. Tipográfia: Laczi Zoltán.

Kiadja a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság. Kiadó: Lovas Attila igazgató.

5000 Szolnok, Boldog Sándor István körút 4. Telefon: 56/425-422/20147.

További információk: www.kotiviziq.hu, www.facebook.com/kotiviziq1

